

נייער פאקסבלאט

№ 103 | Łódź, Niedziela, 5 maja 1935 r. | דרייצנטער יאהרגאנג | לאדז, זונטאג, 5 מאי 1935 | № 103
Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — 224-71. פערטראווער 21, טעל. 224-71. — 224-71.

באמבעז-אטענטאט אויפ'ן קיבוץ-גראכאו הינטער ווארשא אונגעטדעקטע פערברעכער בעשיסען אויך דעם לאקאל פון חלוצ'ישן קיבוץ אויך ערמארדען א 22-יעהריג מיידעל

ווארשא, 4 (טעלעגראף) פרייטאג, שפעט אין אונזער איין דער חלוצ'ישער פערמע אין גראכאו (הינטער ווארשא) אויסגעפיהרט געווארען א שרעקליכער א-טענטאט, וואס האט געקאסט דאס לעבען פון א יונג יידיש מיידעל, א חלוצה, וואס האט די טעג שוין געוואלט אפפאהרען קיין א"י. זינט א ריזיגער געפאנט זיך אין גראכאו די פערמע פון חלוצ'ישן וואו די ציוניסטישע יוגענד מאכט אדורך די הכשרה. דעם 1 מאי האט דער זעלבער קיבוץ פון גראכאו געצויגען אויף זיך די אויסמערקצאמקייט מיט זיין אנטויל אין דער מאניפעסטאציע מיט קאסעס, העק אין סערפען.

פרייטאג אונזער האט דער קיבוץ אפגעוואלטען א פערזאנלונג געווינדעט דעם אפפאהר פון א ריזיגער חלוצה קיין א"י. אין מיטען פון דער פערזאנלונג האט פלוצלינג זיך דעהערט א ש-טער און אין דעמאלטען אויגעבליק האבען דורך די פערטער זיך גענומען שטען קוילען. צווי-שען די פערזאנלעכע חלוצים איז ענטשטאנען א צאנזערעוועהליכע פאניק און אין אגסטליכע גע-שריען זענען אייניגע פערזאנן אנדערגעפאלען פערזאנלעכע פון די קוילען.

עס האט זיך באדל אויסגעשטעלט, אז פון א קויל איז שטערבליך. וואונדער געווארען דאס 22-יעהריגע מיידעל פרידא וואלקאוויטשא פון סובאלק. זי האט שוין דורכגעמאכט די הכשרה

און היינטיגע וואך שוין געוואלט אפפאהרען קיין ארץ ישראל.

שווערע וואונדער האט אויך בעקומען דער 22-יעהריגער אברהם ראפאפארט פון לידע-גלייטשיטש מיטן אריינשטען דורך די פער-טער פון קיבוץ-לאקאל האט זיך פון הויף פון פערמע דעהערט א געוואלדיגער אויפרייס. עס האט זיך ארויסגעוויזען, אז די אפפאלער האבען אויפ'ן פערמע-הויף געווארפען א באמבע, וועלכע האט אויסגעריסען.

זענען די חלוצים זענען ארויס אויפ'ן הויף האבען זיי קיינעם נישט געטראפען. די אפפאלער זענען, ווייט אויס, אנטלאפען אין דער פונסטערניש פון דער נאכט.

שבת פרייט איז פרידא וואלקאוויטשא גע-שטארבען אין שווערע יסורים.

מירעכענט, אז די באמבע-ווארפער זענען די זעלבע פערשוינען, וועלכע האבען די פאריגע וואך אדורכגעפיהרט די אטענטאטען אויפ'ן ספארט פלאץ פון „מכבי" און אויפ'ן שוויט-באטן פון „מכבי" אין ווארשא.

די זעלבע אפפאלער האבען ווארשיינליך אויך אויסגעפיהרט דאס בלוטיגע שטיקעל ארייט איבער די חסידישע חלוצים פון דער פערמע „וואווער" וועלכע זענען דעם לעצטען דאנערשטאג, אהיימ-געווארען דורך נאך נישט ענטדעקטע פערברעכער. געהענדיג אין קיבוץ אריין, מערדעליך צושלאגען

500 מ'זייטע אז 1200 פערזאנלעכע פון א ערדציטערניש איז סאוועטיש-טערקישער גרעניץ

סטאמבול, 4 (ס. טעל.) אין דער קארישער פראווינץ אויף דער סא-וועטיש-טערקישער גרעניץ איז געווען א שטארקע ערד-ציטערניש, וועלכע האט פערניכטעט 15 דער-פער. מ'זאגט זענען פערצייכענט געווארען 500 אדמערקעכע פון דער נאטור-קאטאסטראפע. מען

נעמט אן, אז די צאהל טויטע איז פיל גרעסער. פערזאנלעכע זענען פאראן 1200.

די אונטערזוכענע שטויסען האלטען נאך אן. די רעסונגס-אקציע איז בעשווערט, ווייל די וועגען זענען פיל מיט בערג גרוי.

ערד-ציטערניש אויך פערפלייצונג איז פראזיליען

אין ריא-דע-זשאנירא זענען איינגעפאלען הייזער און פערשטאמע מענשען צוליב'ן געוויסער איז אונטערגלייך צו העלפען די לעבען-געפארהענע.

ריא-דע-זשאנירא, 4 (ס. טעל.) פון דעם געוויסער, איז פלוצלינג געווארען א-טענטאט, וואס האט געווארען דא שניי-וואווערעכעס, וועלכע האבען אין דער שטאט ארויסגעווארפען א פערשלייצונג אינמיטען דעם וועגען די בעלעקערונג.

פאבריק פון פאלשע רומענישע פאנקנאטן איז ענטדעקט געווארען אין ווארשא

ווארשא, 4 (טעלעגראף) דא איז ענטדעקט געווארען א ריזיגע אפערע-האט זיך אנגעוויזען אין ווארשא און גע-פונען איהר אפאז-מארק און רומענישען. די אפערע בעשטעהט דערין, וואס מען האט ענטדעקט א געהימע דרוקעריי פון רומענישע באנקאטען.

אין דער דאזיגער דרוקעריי (ארטייליט) וועל

כע געפונען זיך אויך באניצערען-גאס 23 און געהערט צו דער פירמע לאנדוי און שאפראן. האט די פאליציי געפונען נישט מעהר ווי 225 מיליאן רומענישע לעי א חוץ פיל ווערט-פאפירען מיט געפאלשטע אונטערשריפטען פון רומענישע מי-ניסטארען.

אין צוזאמענהאנג מיט דער דאזיגער אפערע זענען ארעסטירט געווארען 14 פערזאנן.

די ביו-איזשיגע אויספארשונג האט עפנט-געשטעלט, אז די גרויסע פאלשע-אפערע איז פאנאסירט געווארען דורך א רומענישער קאליט און איינעם קיטולעסקי.

די אויספארשונג איז אין גאנג און וועט ווארשיינליך ברענגען צו מעהרערע ארעסטען אין פוילען און אין אויסלאנד.

דעם פערזאנלעך „נייער פאלקסבלאט" אין דער פאמיליע פון פרייטאג פערשטארבענעם פרייט

דוד זיבערבערג

אונזער טיפסטען מיטגעפיהר צוליב זייער שווערען פערלונג.

ארטיסטן-אנסאמבל

פון ראומאניש-טעאטער אין לאדזש.

Wzruszeni przedwczesną śmiercią

B. P.

Dawida Zylberberga

dlugoletniego Dyrektora Administracji „NAJER FOLKSBLAT"

wyrażamy szczerze współczucie pozosta-łej ŻONIE i DZIECIOM.

Właściciel oraz personel

POWSZECHNEGO BIURA OGŁOSZEŃ

Warszawa, Marszałkowska 132.

נאך קורצע שווערע לידען איז געשטארבען אין עלטער 60 יאהר מיינ ליבע פרוי, אונזער הייטעליכע מיטער, שוויגער-מוטער, גרויסמוטער, שוועסטער, שווערין און סאנטע

הינדע הענדל

אשת ר' (בת ר' לוצער ברוך ז"ל)

די לוי' קומט פאר היינט, זונטאג, דעם 5-טען מאי ד. י. 12 א זייער בייטאג פון פאנאסירטע שטיקעל, שטערלינג 1/3 וועגען וואס עס טיילען מיט אין גרויס צער.

די טיפשווערנע פאמיליע.

7486

זאל פילדארמאניע, טעל. 213-84 מיטוואך, דעם 8-טען מאי, 8.45 אונטער וועט

ANDRZEJ STRUG

דאס נייע פאלעסטינע

דער בעקאנטער שרייבער און פאליטישער אקטאר
נאך זיין צוריקקומען פון פאלעסטינע האלטן
די צווייטע פארשונג אויף ד. ט.

977

בילדעטן צום פרייען פון
80 גר. צו בעקומען אין
קאסע פון פילדארמאניע.

רוזשא האוועצקא
לייבוש ווארשאוסקי
פערלאבט
לעד, אין מאי 1935.

צו דער פערלאבונג פון אונזער
לייבוש ווארשאוסקי
מיט פיל.

רוזשא האוועצקא
ווינשען מיר א פערלאבונג מיט
אין א גליקליכע צוקונפט.

משה טעמפלדאן און פרוי
צדיק סטריקאווסקי און פרוי,
יארזשיק ווארשאוסקי.

Dr. W. Eychner
med.

פראיען-קראנקייטן
צענדעניא 4, טעל. 134-72
נעמט אן פון 2 ביז 3.30 נאכמיטאג
און פון 6.30 ביז 8.30 אָווענט
אין לעמניצע ווערשער 17
פון 10-12 מיטאג.

Dr. Med.

J. Schlosser
כירורג
האט זיך איבערגעצויגען אויף
צענדעניא 30, טעל. 122-16
נעמט אן טעגליך פון 4-7 אָו.

Starzy Felczar
B. Jozakowicz
PÓLNOĆNA 4, tel. 141-86
ספעציעלע טעגליך פאקען מיט פרישע
קראווינקע און גוט ארויסשוואנדעלעכע.
נעמט אן פון 8 ביז 11 פריה
און פון 4 ביז 6 נאכט.

Dr. Wajnberg
ספעציעל פאר לונגען, הארץ,
און סכערא-קראנקייט.
וואוינט יעצט פילעמריקאווער 145
טעל. 126-02.
נעמט אן פון 9-10 פריה, 5-8 אָו.

בעקאנטשאכונג.

פרייטאג, דעם 3-טען מאי, אין פאך-
נעקומען די ערעפונג פון דער
כלאדיא-דאנסט
„אלהאמברא“
אויף פאלורניאווא 10
פרייה און דאנסט
פערזענלעכע אקעסערן
רייז-פערזענלעכע בילדען
ספעציעל פאר יורישער בעקלעכע.
מיט אכטונג ד. פרייהאנדל.
בעמל: קעלערקעס קענען זיך פון
זאפארט מעלדען.

LABORATORIUM ANALITYCZNE dla celów DJAGNOSTYKI LEKARSKIEJ

J. ROZENBERGA
st. asystenta fizjologii Wolnej Wszechnicy Polskiej

Piotrkowska 101 m. 8, tel. 130-87
wykonywa wszelkie analizy (chemiczne, bakteriologiczne, serologiczne, mikroskopowe i in.) krwi, kału, nalołów i t.p.

צו פערדינגען

א ווילע-פאראן מיט 14 הערליכע
שטיבען אין דאך ווענטשין, 1 קלאמ-
טער פון דער סטאציע אנדווערס, נאָווענט
א וואָלד און א וואָסער. אין א וואָנע
און הערליכע בעסטע וויל איך פערדינגען,
געווינשען פאר א פאנסיאָנאַט. קלינגען
טעלעפאן 183-88. 7481

Dr.

L. Szyfman
לעגיאנא 3, טעל. 106-72
צוריקהערהרט

Dr. med. Niewiażski
ספעציעלע פאר טריפער, סיפיליס
און הייז-קראנקייטען, בעהאנדלונג
פון מענער-שוועכע

אנדזשעליא 5, טעל. 159-40
פראנט, 1-טער שטאק.
נעמט אן פון 8-11 און פון 5-9 אָו.
וואנאג און יום-טוב פון 9-1 פארשאפט.
בעזונדער ווארשע-זאל פאר פרויען.

זאל גאנץ לאדן וויסען!
אז דעם גרעסטען גאנצוואל פון

מעבער
ווי:

שלאפצימער,
עס-צימער,
גאפניצעט

ווי אויך איינצעלע גענעשטענדע בעקומט מען נור
ביי דער איבעראל בעוואוסטער פירמע

ח. לאזניק

לאדן, 44 גלאנסקא 44
טעל. 162-56.

הכשרים אויף חודש אייר

ווערען אריינגעגעבן די פליישער היינט, פארנען און
דינסטאג, דעם 5-טען, 6-טען און 7-טען מאי אין די שעה'ן
פון 10 ביז 3 און פון 7 ביז 9 אין אָווענט.

ועד הרבנים לעדת לאדו.
ע"ש קדושים, צ"ה.

רעשע

אויף פאלעסטינע און אנציער
פון די בעסטע בילדער און מאמאשא-
ווער סחורות, די מאדערנסטע מוסערן, אין
א גרויסען אויסוואל, בעקומט מען נאך ביי

R. Szczesliwy

לאדן, 5 באוואמיעסקא 5
טעל. 156-09
נערענטקא, פראנט 2 שטאק.

פאליש-פאלעסטינער האנדלעס-קאמער

אפטיילונג אין לעדן, פילעמריקאווער 113
ערעפונט דעם 8. מאי 1935 א גייעס קורס פון די שפראכע
העברעאיש און ענגליש פלענער

דוד זילברברג נ"ע

הנני משתתף בצער המשפחה.
צבי רינגארט.

סיף געריהרט פון דעם פלוצלינגען טויט פון
אונזער ליבען פריינד

משה ווינער נ"ע

דריקען מיר אים אונזער מיטגעפיהל דער שווערע-
טראגעדיע פון זיין טאכטער.

יוסף וועלנירש און פאמיליע

אירען, נאז און הארץ

מיט בעסטען פון
Dr. Z. Rakowski

פילעמריקאווער 67, טעל. 127-81
נעמט אן שטענדיגע קראנקע צווישן
אפערציע א. א. ו. ווי אויך אפערציע-
טארישע פון 2-9 און פון 8-4 אָווענט.

א הערצליכע פאהר-געזונד
ווינשען מיר אונזער ליבען פריינד

מאיר פיאווקא

צו זיין אפמאכערען קיין ארץ-ישראל.
זאלסט דיין גליק געפינען אין דער נייער הייט.

פאמיליע גראסמאן.

א הארציגע פאהר-געזונד
ווינשען מיר אונזער חבר

משה ליכטענשטיין

צו זיין אפמאכערען היינט קיין ארץ-ישראל.
דו זאלסט דיין גליק און האפנונג געפינען
אין דער נייער אלטער הייט.

(זלמן בערקאן)
הכיים: (יצחק מארגאליס)

א הארציגע פאהר-געזונד
ווינשען מיר אונזער פריינד

ה' וואלדע גאלדרייך און פרוי

ווי אויך **משה ליכטענשטיין**

צו זייער אפמאכערען קיין ארץ-ישראל.
מיר ווינשען זיין, און זי זאלען געפינען אין
זייער נייער הייט גליק און פרידען.

ברוך קליין און פאמיליע.

די גענעראל-פערזאמלונג

פון דער חברה

„מחסה לזקנים“

קומט 5טן אין 2-טען טערמין היינט דעם 5-טען מאי,
4 א ווינער נאכמיטאג אין אייגענעם יאָקעל פאָמאָרסקא 54
און וועט גילטיג זיין ביי יעדער צאָהל מיטגלידער.

מיר בעסטען אלע אונזערע ג' מיטגלידער פלינקליך צו קומען.
די פערזאמלונג.

Ogłoszenie.

Zarząd Miejski w Łodzi puszuje w cen-
trum miasta lokalu, nadającego się na biura
miejskie.

Pomieszczenia te winny znajdować się na
parterze, względnie I piętrze i posiadać conaj-
mniej 10 lub 12 pokoi o systemie korytarzowym.

Właściciele nieruchomości, dysponujący te-
go rodzaju obiektami, proszeni są o składanie
ofert z uwidocznieniem powierzchni użytkowej
proponowanych pomieszczeń, ceny najmu w sto-
sunku rocznym oraz załączenie szkiców.

Wszelkie zgłoszenia oraz zapytania, doty-
czące powyższej sprawy, należy kierować pod
adresem Wydziału Gospodarczego przy ul. Za-
wadzkiej No. 11, pokój 55, najpóźniej do dnia 10
maja 1935 roku.

Łódź, dnia 5 maja 1935 roku,
ZARZĄD MIEJSKI w ŁODZI.

וואליפירטע

עלנערקעס

הענען זיך מעלדען אין

„Bar Rogożyka“

זשעלאנא 11

פון היינט וואנאג אן.

הענען זיך מעלדען אין

„Bar Rogożyka“

זשעלאנא 11

פון היינט וואנאג אן.

מודעה. ברוך-הראנה!

ליידענע אויף פערשידענע רופמאנען.
פערקרימלונגען פון רוקען-ביין, פיס און
הוימערס!

א הילף און א רפואה!

ביי ווינקעל, נופעל, בויך און קיסטעכען אויך אין
געשעהליכסטע צושטאנד ביי מענער, פרויען און
קינדער. ספעציעלע הילף ביי פרויען, מיטערברוך,
מאנען און נירען-ברוך!

ברוך-ליידענער! אויך קענט געזונד ווערן און
בלויזע אפערציעס און געפאָהר! פערזאנלעכע
נישט און ראטעוועט אייער געזונד פל-זמן ס'איז נאך
צייט, ווייל דער ברוך ווערט גרויס ווי א מענשען-קאפ.

די קישקע ווערען פערדעכט און מ'קען בראנדליך ווערען. דורך מ'ין מעטאדע
פערזאנלעכע ספעציעלע גומי-הייז-באנדאזשען, וועלכע האלטען צו די גרעס-
טע פערזאנלעכעסטיגע געפעהרליכע ברוכען און בערייטגען
ראדיקאל מיט גארנאמיע. מ'ין ספעציעלעס איז אויך: הייל-אפ-
רעטען און גארטעטע וואך דעם מיטטע פון פראפעסאר ד"ר האפפא.
ד"ר העסטינג און האללאנד. געגען אלערליי פערקרימלונגען, פערקרימטע
פלייצעס, פוס, הויקערס ווי אויך שמערצענדע פלאס-מיס. 56 אָמפא-
טירט אינוואלידען א מעדיקאמיע קונסט-מיס (סאלאן-אָרביט).

ביים טראַפּלען זיך פון מאַנען. קישקע און געביירט-מוסער, עמפעהל איך
ספעציעלע הייל-באנדאזשען לויט דעם מיטטע פון פראפ. ד"ר גלענאָרד.
דער אמת'ער בעריהמער איז גאנץ פילען פון אינוואלידע-
זיטעס-פראפעסארען אַנערקענט

ספעציאליסט
Ortoped NAZAN RAPAPORT

מיט 30 יאהריגער פראקטיק אין וויען, זייטשלאנד און לעמבערג, נעמט אן
פון 9 פריה ביז 1 מיטאג און פון 3 ביז 7 אָווענט

איז לאדן, פילסודסיעגא 23 №

פערזענלעכע ערשיינען פון קראנקע ביי מיר אין ליובאדינסק נויטיג.

דאס טראגישע איז דער פערנער
קאמעדיע

דער פערנער פראצעס נעגען די אנטוויקעלונג פון דער העצע וועגן די „פראטעקטאן“ פון די זקני ציון, איז די קאמישע אונטער-מאנא פון דער שווערער יודישער טראגעדיע, נאך וועגען, וואס די היסטארישע האט נאך ארויפגע-וואקסן אויף אונז מיט אנטפאלטענער אכזריות אויפגעפארען אונז אין איהר הים און אנגינגען אדורם אונז אין דער גאנצער וועלט א פיער און אומ-גליקלעכער שנה און אונגעברענגענער נקמה, — האט מען נאך אויפגעבויט אונטערשטעלען נעגען אונז די טעלעאפאנעטישע געווער פון פלוצ און מ'ווייז אונז אפגעפאלטן שטעמפלען פאר קאנסעראטיווע פער-זענען דער נעגען דער גאנצער וועלט

דער מיטעלאַטערליכע בלפֿור האָט געהאַט איין מאָד: וועגן וועלכען ווער פּסח'דיגע מוז אין בלומן געשאַכטענע קריסטליכע קינדער. היינט איז אזא פּעסעל'דיגע שוין צו געוויינטאָו און פאַר אַלע נישט צו קיין פּעוואַסטזיניגע מענטשן, האָט מען גענומען אַ מאַדערנעם בלפֿור: אַז וועגן וועלכען פּער-באַפען פּאַליטיש די וועלט און פּערזעכטיגען די מאַכענדיגן.

נאכמעהר קאמיש אין דער דאזיגער ווילדער
פֿאָרשער, וואָס דער, וועלכער פֿערנעמט זיך
מיט אַט דער גיפֿט־מישונג, וויל דאָך טאָסן פֿערנע-
מיט און פֿעהרשטען די נאנצע וועלט. ער, הייפֿער,
שטייט איצט, אין דער דאזיגער רגע, פֿאַר'ן געדיכט
פֿון די וועלט־מכוכות דער שווערער פֿע-
רילינג, אַז ער האָט זיין זעלבנער־מיליאָנען
פֿאַלקס מיליאָרדער און מאָביליזירט, כדי צו פֿע-
רען אַ שלאַכט געגען מודה און מערב, פֿערבאָפֿען
אויסצוגען און אויסצוגען זייערע נאטירליכע רייכ-
טומער און פֿערבאָפֿען זייערע

און ווי אויף א ספעטמאל פיהלען מיר זיך,
בעת מיר ליענען די לאנגע טיראדעס פון די עסן
פערטען פון בידע צדדים, וואס מאטערן זיך שעה'ן
לאנג, צו בעווייזן די ריכטיגקייט פון זייערע שטאנד
פונקטען.

א' תמוז איז אזוי געשעהן, מיר האָבן דעם שונא'דיגן צווענדרייגן צום וואָנט און אַהעם געצוואָנגען מודה זיין צו זיין, אז מיר פּראָטאָקאָלן אַלעס נישט קיין שוין נאָכזיבן מיט'ן ציונים, זענען נישט געשאפן געוואָרן אויפ'ן ערשטען ציוניסטישן קאָנגרעס, "בני-דורון" קאָנספּיראָטיווען יודישען אָרדען, "בני-דורית", וועלכער האָט אָפּגעהאַלטען זיין זיצונג לויט צו צייטונג מיט'ן קאָנגרעס און האָט פּערענדיגט אין דער שטיר האָס, וואָס יענער האָט נישט געקענט מאַכען פּפּרעהסאָס, וואָס האָט ער פּערענדיגט? דעם זאַלעס צו פּערזאָנעל דאָס וועט.

אמת, פון דעמאלט אן איז שוין אריבער 35
 יאָר, און דער פלאץ איז נאך נישט אויסגעפֿירט
 געווארען — אָבער דאָ קום איז דאָ אַ ווייטער!
 און — אַלס נאך דער געלויבטער צום אַמאָניגן
 מיטגעלאָטערליכען בלבֿאָ — בשעת מיר, ציוויל־
 וויטע יודען, פֿלעגען טענה'ן: „לחז"ם, נישט גע-
 טרעטענע, נישט געפֿאָרענע.“ פֿלעגט אַ ציוויל־טער
 קרויס אונז פרעגען: פֿינוואָס ווייסט איהר עס?
 ווי קענט איהר זיכער, אזוי ביי יודען איז ערנען
 נישטאָ אַזעס סעקסעט, וואָס פֿרינקט מענשיגע פֿלוג?
 דאָס זעלבע קען מען אונז פרעגען: פֿינוואָס ווייסט
 איהר, אז אין באַזעל איז טאקע נישט פֿאַרגעסענע ווייסט
 געשעס אַ געוויסע זיכונג, וואָס האָט אזוינע און ענ-
 לליכע געשלוסען אָנגענומען?
 וויילען מיר טאקע נישט, און ס'ארט אונז קנאָס
 וואָס. אדרבא, אונזער פֿיאַליטאָקער ליטמאן דאָ-

דאס פובליקום אויפ'ן בערנער
 „פראטאקאלעז“ פראצעס
 ווילט זיך אויסגעצייכענט מיט דעם „יודענקענער“
 אולריך פליישהאוזער

בערן (י"מ') דער לאַנגוויליגער ערפערטער פון נאצישען, "סומחה" אולריך פלייש האָטעל אין בראַנעס וועגן דער פראַטאָקאל פון דין זיני ציון" איז געווען דורכגעפלאַכטעט מיט צעהנדליגער קאָמבישע מאָמענטן, וואָס האָבען געעפנט מאַל אַרויסגע-רופען אַ הייליגן וועלטלעכען צווישען פּאָפּוליסם. דערויסענדיג זיך וועגען זיין דורכפאל מיט דער געהויבסונג וועגען דער, יודישער פרעסע-צענטראַל, "וועלכע איז נישט מעהר ווי אַ וועניגפערדייטער אַקאַזאַל וועגנעבלאָט, פּרובט זיך פּרילישאַטען אויף דער נעכסטער זיצונג ראטעווען און ערקלערט, אַז ער האָט טאקע געוואוסט, דאָס, יודישע פרעסע-צענטראַל" איז נישט מעהר ווי אַ וואַגענבלאָט, ער שרייבט אָבער צו דער דאָזיגער צייטונג אַ ספעציעלע בעדייטונג, ווייל קומענע-וואָך (??) וועט שוין דער יודישער וועלט-צענטראַליזאַט (2) דעם מאָן

ער איז עמפערט — זאגט פליישהאָוער — דאָס וועט ווערען ערשפּרייט קלאַנגען, אז די זשאָלי־פּאָסטאָגראַפֿיע, וואָס ער האָט פאַרענטשטעלט דעם נע־ידיכט איז אַ פּעלשונג. דער עקספּערט דופּט אויס אין דער ריכטונג פֿון פּובליקיסם, ״ווער עס וואַנט מ׳דאַנקט אַנצוואַרליכקייט איין פּעלשונג, זאָל דאָ אַרױסרעטען״ דער נעײַכספּרעווענטס פּלעטס אויף אַז אַ געפֿאַ-

„נייער פאלקסבלאט“

„א פשוטע און נישט קאמפליצירטע רעאליזירונג פון אידישן שטייבונג פאר אברהם ביי יודען“

אין דער פאריגער וואך האבען מיר ציטירט א „אידישע פאלקסבליט“ וועגן די יודישע לאנדווירטן אויף די מורחקעסען. אין נעכטונגען „קוריער פארעניג“ געפינען מיר ווידער א שילדע-רונג וועגן א יודישער קאלאניע אין פוילען. צוליב די זעהר אינטערעסאנטע אויספיהרונגען, צו וועל-כע די צייטונג קומט און שייכות דערמיט, ברענגען מיר א קיצור פון דאזיגען ארטיקלען.

וועגן ווער, וואס פאָהרט מיט דער באהן פון לעמבערג קיין קאָוונא, ווערט אויפגעקראָם אויף א קליינע סטאציע, וואס שטעט א יונגמאן און מיטען פון דעם גרעניצלאַזן וואָלונער פלאַכלאַנד. די דא-זיגע סטאציע הייסט יעזשעוואָר. און אויב ער וועט זי אפילו בעמערקען און אדורכליינען, וועט ער אויך זיך זיכער נישט פארשטעלען, אז יעזשעוואָר איז — א זעהר אינטערעסאנטע קאפיטל פון דער יו-דישער נעשיכטע אין וואָלונער געגנט.

אין די פופציגער יאָהרען פון פערנאנגענעם יאָהרהונדערט איז לויט א בעפעל פון צאר ניקא-לאַי דער ערשטער בעזעצט געוואָרען אין לאַנד אין דערפֿעל יעזשעוואָר א יודישע משפּחה, וואס הא-בען בעקומען זייער אייגענעם שטיקל ערד אויף א שטח פון 30 ביז 40 דערסאַטין. די נייע קאלאניע איז געוואָרען א בעזונדערער ארמיניסטראטיווע אינזשניעריע מיט א אייגענעם געוועהלעכען סאָלטיס און די איינוואוינער האָבען בעקומען דעם אפיציעלען נאָמען „יודען-ערדאָרפֿטער“.

אין די שפּעטערדיגע יאָהרען זענען צוגעקומען נאך א סך יודישע קאלאניסטען, נאך אזוי ווי זיי האָבען בעקומען קליינע שטיקלעך ערד, זענען די ווירטשאפטען איינציגווייז געוואָרען זעהר קליינע. עס האט אויך נישט געפֿעלט קיין שיקאנעס מצד דער צארישער מאַכט. אזוי, למשל, נאך דער קרי-זשעוואָר פּעזיץ פון די יודישע קאלאניסטען צוגענומען און אוועקגעשטאנען דער אלמנה פון נענערלע-אָבראָוואָלסקי פאר די פערדינסטע פון איהר מאן בעת דער מלחמה. האט מען א גרויסע טייל פון דעם איצט געבליבען אין פעזיץ פון דער משפּחה פון גע-נערלע, און אויסגען מאַמענט געהערט עס צום גע-נעוועזענעם פּוילקאָוויטש פון דער רוסישער ארמעע.

די יודען אָבער נישט קוקענדיג אויף אלעס הא-בען קיין מיט א עכט פּויערישער עקשנות געהאַלטען אין זייער ערד, צוליב דעם, וואס לויט די פערפֿליכ-טענער געזעצען האָבען זיי נישט פערנעמערט זייער פעזיץ דורך נייע עררייכונג, האָבען זיי זייערע נא-צע בעמיהונגען געווענדעט אין דער ריכטונג פון פערנעמערטען די פראדוקטיוויטעט פון זייערע קליי-נע שטיקלעך ערד, וואס האט ארויסגערופֿען א גרויס פערוואַנדערונג מיט די דערנעבן-רעוואַלטאָנען ביי זייערע נאָהענטע שכנים — אוקראיניש פּויערים

די לאדזער ענדעקעס בעהלאגע זיך אויף די „עוודות“ זיי זענען אבער געצוואונגען צוריקצוגייען זייערע שחרים

חושד זיין דעם ה' וואָסוואָדוקי אין וועלכע עס איז סימפּטעס לגבי די יודען. די טאָקטיק פֿון ה' קאָמיסאַר בעת די זיצונגען פֿון שטאַט-ראַט לאַזט אָפֿער אַיבער, און דווקא פֿון יודישען שטאַט-פּונקט, זעהר פֿיל צו וויינען. און דאָך איז דער קאָמיסאַר וואָסוואָדוקי דאָס צייל-ברעט פֿון די ענדעקעס פֿאַר די פּסדירדיגע אָנגרייפֿען אין דער ענדעקישער פרעסע.

אין דעם פֿרייזאָגדיגען נומער פֿון דער „גא-זעטא וואַרשאַוואַקא“ האָט די ענדעקישע פּראָקציע פֿון לאַדזער שטאַט-ראַט פֿערפֿעסענליכט אַ בריף פֿון די ראַטמאַנער פֿון באַראַדאָווען לאַדזער. די גייטונג איז קאָנפֿליקטירט געוואָרען און אין דער הויפט-אויפֿלאַגע איז דער בריף ערשינען מיט אייניגע בלוזען. צווישן דאָזיגען בריף ווערט דער צעהלט די גאַנצע געשיכטע פֿון לאַדזער שטאַט-ראַט און עס ווערט זיך סכּדור בעקלאָגט אויף די „עוודות“ וואָס עס געשעהט דעם באַראַדאָווען לאַ-גער אין לאַדזער. צווישן אַנדערען ווערט אויך דערצוהעלט, אז — אויף די זיצונגען פֿון דער פּרעסע-קאָמיסיע האָט די באַראַדאָווען מעהרהייט אַדורכגעפֿיהרט מיט דער גאַנצער ענטפֿאַלענדיגער אַהרע פּרינציפּען, וואָס האָבען זיך אַרויסגעוויזען אין די ריכטיגונגען: קאָמפּראַמיסלעזע פֿערניכטונג פֿון די יודישע איינפֿלוסען דורכ'ן פּוילשטענדיגען שטרייבער אין סובסידיעס פֿון דער שטאַטישער

די לאַדזער ענדעקעס, מוז מען מודה זיין. זענען זעהר רייעווידיג און דעם נאָחן, וואָס זיי האָבען אָפּגעהאַלטען בעת די שטאַט-ראַט-וואָהלען אין לאַדזער נוצען זיי אַלס אין דער פֿולער מאָס, אַזוי אַז אין דער היינטיקער האָבען זיי זיך גאַנציש צו שעהנען פֿאַר ייִדישע אידען-חברים אין דרי-טען ריין. דער דאָזיגער אונטערזאָרעטער נאָחן האָט פֿון לאַדזער, זעהט אַלס, געמאַכט אַ פֿאַרפֿאַסטען פֿון דעם ענדעקישען קאָמפּאָזיטען געגען די יודען אין די לאַדזער ענדעקעס האָבען גענומען אויף זיך די ראי פֿון פּראָדערען און „שלאָגער“ אין דער פֿערוואַנדערונג פֿון דער אַנטיסעמיטישער תּורה. די בעטראַכטען זיך פֿאַר די איינציגע פֿעל-פּחים אין לאַדזער און דערפֿער יעדען ווידערשטאַנד, וואָס זיי טרעפֿען אָן מצד די מאַסגעבענדע פֿאַקטאָרען אין זייער דעמאָגאָגישער און דעסטרוקטיווער טע-טיגקייט, בעטראַכטען זיי פֿאַר אַנאַטעמאט שיער גייט אויף די רעכטליכע טיטול פֿון דער מלוכה.

פֿערשטעט זיך, בכדי דאָס צו בעווייזען, ווערט בענוצט דער גאַנצער אַרענאָל פֿון שחרים, לי-גענדס, בייבליס און פֿערדערענע פֿאַקטען, אויף וועלכען די ענדעקעס זענען אַזעלכע מיליטערס. דערפֿון געהערט זיך אויך די סכּדרידיגע אַטאַקעס פֿון די ענדעקעס אויף דעם לאַדזער שטאַט-קאָ-מיסאַר ה' וואָסוואָדוקי. עס און דאָך אַנאָמאָליען ביי מעהר וועגיגער אָפּיקעטיווער אָפּשאַצונג פֿון דער לאַגע אין לאַדזער שטאַט-ראַט צו וועלען

בעווייזען די לופט-מאַנעווערס צו פערטיידיגען פאריז לאנדאן און אנדערע צענטערען.

די ערפארהונג בעווייזט, אז נישט קוקענדיג אויף אלע שווימליכען, קענען 40 פראצענט פון די באמ-בע אראפלאזען, וואס ווערען בענוצט צו דער אטא-קע אונגעשטערט אריינדרינגען אין דער שטאט און דארט אדורכפיהרען זייער צווישנערויג ארבייט. אין דער צוקונפט דארף מען ערווארטען נאך גינסטיגערע פערזאנלעכע פאר דעם אנגרייפנדען צד, ווייל עס שטייגט פסדור די שנעליגקייט און דער הויך רעקארד פון די אראפלאזען. די שווערע באמבען אראפלא-זען פליהען איצט מיט א שנעליגקייט פון 320 קילא-מעטער אין א שעה, די לויכטע באמבען אראפלא-זען 150-420 קילאמעטער אין דער שעה. די לופט-פליהעריי שטעהט איצט זיכער אויף וועג צו דער-רייכען א שנעליגקייט פון 1000 קילאמעטער אין א שעה, וואס וועט ערמעגליכט ווערען דורך דעם פליהען אין דער סטראטאספערע. דאס אלץ ענדערט אינגאנצען דעם באראקטער און בעייטיטונג פון די קריגס-אפאראטען פון לופטפלאנצ, וועלכער בער-קומט אין דער לופטען אונגענעניצטע בעוועגונגס-פרייהייט און ווערט אזוי ארום נאך געפעהרליכער פאר יעדעם לאנד.

פאראלעל מיט דעם פערפולקאמען פון דעם לופט-וואפען ענדערט זיך אויך סיסטעם און די צוגרייטונג פון דער פליהער-מאשנאפט. דאס איז זעהר א וויכ-טיגע פראגע, וואס אין מלחמה צייטען, איז עס פער-בונדען מיט גרויסע שוועריגקייטען. די קוואליפיקא-ציעס פון א מאדערנעם פליהער, מעכאניק מוזען זיין זעהר הויכע. אויף צו צוגרייטען די דאזיגע ספעציע-אויסען ווערט פערברויכט 2-3 יאָהר אין די שולען און דאן מוזען זיי האָבען נישט ווייניגער ווי א יאָהר פראקטיק אין די קריגסטיילען, בכדי צו פער-הערשען די קאמפליצירטע טעכניק.

אין דער צוגרייטונג פון לופט-פליהער קאדערען פערנעהמט א גרויס ארט די ספאָרט אַוויאַציע, וואָס איז פערזעהנען מיט נייע שנעלע פליהערע אראפלא-זען, דער דאָזיגער פראגע ווערט געווינדעמט א גרויסע בעייטיטונג. עס ווערען פסדור געשלאָסען וועלט-ווער-קאָדערען און די מאַטאָרען פון די לויכטע אראפלא-זען נען ווערען פערפולקאמט פון טאָג צו טאָג. דער לופט-ספאָרט שפּילט א גרויסע ראָלע אין דער צו-

די בעדייטינג פון לופט-פראט אין הומענדיגע קריג

אין דער מאַקמווער „פראווא“ איז פערעפּענט-ליכט אַנאַליטיקעל וועגען די צוגרייטונגען פון קרי-גענדיגע „לופט-קריג“. מיר ברענגען דאָ מיט גע-וויסע קורצונגען דאָס דאָזיגע ארטיקלען:

עס צווייפֿעלט שוין איצט קיינער נישט, אז דער לופט-פּראָט אונטען אין מלחמה-צייט וויל דער אַמ-מייסטען געווענליכער צושטערנענדיגער פּוה, וואָס וועט האָבען אַנענטשידענעם איינפֿלוס אויף דער פּאָרט פון בעוואָפֿענטען קאָמפּאָ, אויך אויפֿ'ן מאַס-שטאַט און באַטראַכטער פֿון די קריגס-אָפּעראַציעס אויף דער יבשה און ים. אַ חוץ דעם וועט ער זעהר קאָמפּליצירען דאָס גאַנצע לעבען פון די קעמפֿערע-צדדים דורך אַ דירעקטע איינזיגריקע אויף זייערע לעבענס-גענוסערען. אין אונזערע צייטען קענען גאָ-צע קאָנטינענטען ווערען דער קריגס-פּלאַץ מיט אַ סך קאָמפּליצירטע, וואָס קענען זיין בערייטענ-די בלוטיגער און צושטערנענדיג אין די טיפֿערע גע-גנטער פון לאַנד, איידער אין דעם ראַיאָן פון די קריגס-אָפּעראַציעס אין די פּאָדערשטע ליניעס פון דער יבשה-ארמעע.

דער הויפּט-ציל אין אויסנוצען די מאָדערנע לופט-פּלאַטעס געשטעהט אין פערניכטען די וויכטיגסטע עקאָנאָמישע און פּאָליטישע צענטערען פון פּיגנר-ליכען לאַנד. צום דאָזיגען צוועק ווערט געפֿיהרט אַ גענערישע טעכנישע פּאַרברייטונג, וואָס בעשטעהט אין פערפולקאמען די אראפלאזען און צו שאפען נייע ספעציעלע איינריכטונגען, בכדי צו קענען דורך דער לופט טיף אריינדרינגען אין דעם לאַנד פון שונא. אַזעלכע לענדער ווי פראַנקרייך, ענגלאַנד, איר-טאַליען, געפינען שוין נישט קיין אנדערע מעגליכ-קייטען און מיטלען זיך צו פערטיידיגען געגען אַ לופט-אַנגריף אויף זייער טעריטאָריע, ווי נאך דורכ'ן אַדורכפֿיהרען אַ פּרייטען געגען לופט-אַטאַקע, בכדי צו פערניכטען דעם לופט-גאנצער.

עס ווייזט זיך ארויס, אז מיט יעדען יאָהר ווע-רען די מיטלען פון לופט-אַנגריף אַלס שטאַרקער, שטאַרקער נאך ווי עס זענען ביז איצט געווען די שטאַרקע פערטיידיגונגס-מיטלען געגען לופט-אַנגריף; די זענען אַרטיקלעריע און די צושטערנענדיגע אראפלא-זען. אפילו די הויפּט-שטעט קען שוין איצט נישט פערטיידיגען ווערען געגען לופט-אַטאַקעס, ווי דאָס

פערזאמלונגען-פערבאט איז עסטרייך מאַכט אונטערנעם די וואָהל-קאמפאניע צום ציוניסטישען קאנגרעס

ווען (יט"א) דער פֿערזאַמלונג-פֿערבאַט, וואָס איז אַרױסגעגעבן געוואָרען דורך דער עסט-ריישישער רעגירונג, וועט אויך בעשטווערען דעם ייִדישן עפֿענטליכען לעבען. דער פֿערבאַט אָפּצו-האַלטען וועלכע עס איז פֿערזאַמלונגען בילדעט אַנציערנסטע שטערונג אין דער וואָהל-קאָמפּאַניע צום 19-טען ציוניסטישען קאָנגרעס.

פראבלעמען פון דער יודישער יוגענד

פון ד"ר מ. וויינרייך

אויס דעם סדר פון זיין יודישקייט איז געווען — „איך בלייב נישט קיין יוד!“ פערשטעט זיך אז די רעאקציעס קענען זיין פערשידענע, און פערשידענע זענען אויך די קאמפאנענטן פארשטעלענע, וואס יעדער זוכט, בדי צו געפינען דעם גלייכגעוויכט אין לעבען. דער צווייטער שטער פאר אונזער יוגענד איז די אונטערזיכט, אדער די נישט גלייכע מעגליכקייט פון אויפגעדען זיך אין פראג דורכדערפאלג, ווען אלעמען איז שלעכט, איז אונז נאך ערגער און אפט צום פערצווייפלען.

אבער דאס לעבען שטעהט נישט אויף אן ארט און מ'מוז געפינען אן אנטווער, ווי שווער עס זאל נישט זיין איהם צו געפינען. דאס ערנסטע איז פער- לוינענדיק, אין דעם צושטאנד פון פערלוינענדיקייט געהט מען אדער מען ווערט געשטויסען אויף פאל- שטע וועגען. אייניגע פונעמען פערברעכען (אנטי- פראנצ'ע) דעם קינד, בעת די מוטער זאגט איהם

איינע פון די וויכטיגסטע און אקטועלסטע פרא- בלעמען, דער עיקר אויף דער יודישער נאס, איז דער פראבלעם פון אונזער יוגענד. א רויזען, לחלו- טין נאך נישט קיין אויסגעפילטן מאטעריאל שטעלט מיט זיך פאר אונזער איצטיגע יוגענט. שווער נאך צו געפינען צו איהר דעם ריכטיגען שליסעל, אויב שטעלען א קאנטאקט אריינגעגען אין איהרע אינ- טערעסען און געפינען א לעזונג צו איהרע נויטען. נאך אלאונגעשריבענעם און פערזענלעכעם בוך איז זי פאר אונז, און דעריבער איז צו פערזענלעך יעדען נייעם פרום וואס ווערט געמאכט, בדי זי צו בעקער נען און דערקענענדיג זי אויך מאכען פאר א נוצלי- כען, פראדוקטיווען און קערנענענען מיטגליד פון אונזער פאלקסנישטשאפט. דעם ערשטען אנהויב אין דעם פרום האט געמאכט דער יודישער וויסענ- שאפטליכער אינסטיטוט, וואו עס ווערט געפיהרט א גרויסע וויסענשאפטליכע אויפקלערונגס ארבייט פון דער יוגענד.

פארשען די יוגענד, הייסט פארשען די משפחה בכלל. די ארומיגע סביבה, ווייל די פראבלעמען פון דער יוגענד זענען אויך די פראבלעמען פון דער עלטער, און ער וואונדערט זיך, וואס כמעט זינט די צייטען פון תלמוד בין איים האט מען זיך נישט בעשעפטיגט מיט די יודישע משפחה-פערזענלעכקיי- טען און דעם ריט צווישען יונג און אלט, וואס איז אין דער ווייטער סביבה ספעציעל אזוי גרויס.

הויז דעם איז דער ריט צווישען דעם פערנאנטע- נעם און איצטיגע דור א סך טיפער ווי אין 18טען און 19טען און 20טען יארהונדערט.

מער געקומען אין קאנטאקט מיט דער ארומיגער וועלט ווען ער האט זיך געפירט פון געטא און דאס האט געפיהרט צו גרונדיגע ענדערונגען אין זיין סביבה ווי אויך אין דער פסיכיק פון יחיד. א בעזונ- דערע ענדערונג האט אריינגעבראכט דער קאפיטא- ליום מיט אלע זיינע בעלי-חיים-דערישונגען דער עיקר צווישען יודען, וואס איז כמעט אויסשליסליך א שטאטישע בעפעלקערונג.

אט מיט די אלע פראבלעמען האט מען זיך ווע- גט בעשעפטיגט און עס איז מערעווייניג ווי יודען, וואס האבען א שם פון א פראקטישען פאלק, האבען געהאנדלט אין דעם פרט אזוי מנהג-מנהגליש. יינא האט זיך דער ערשטער פערנאנטען מיט דעם, וואס מאכט זיין אויפטון פאר היסטאריש.

און וויכטיג איז עס דערפאר, ווייל פארשענדיג אונזער לעבען, קענען מיר עס נישט פערשטעהן און פילמאל וועלען מיר אפער וועלען אויך פערזינלעך די פעהלער, וואס מיר בענעהען טאג-טעגליך, און שמועסען צו פערשטערן אונזער זיין. און דא מיר מען מיר צו דעם פראבלעם פון קיפון און יחיד. די ווירקונג פון פיל אויפ'ן יחיד. אבער די דאזיגע נאנצע פלוגמא שיינט צו זיין מער טעאריע ווי ווירקליכקייט. דער מענטש ווערט אריינגעוואקסען אין א געוויסער פאמיליע, וואו ער וואקסט, אינדר- ווידעל, ווייל דער פאטער און די מוטער זענען אויך פראדוקטען פון געוויסע געזעלשאפטליכע פער- העלטנישען, וואס שפילען זיך ווידער אפ אויף דער

Dr. L. Berman
med. **צעגעלניאנא 15** טעל. 149-07
ספעציאל-ארט פאר מענער-שווער-בעהאנדלונג
אין סקסועלעם בעהאנדלונג
נעמט אן שון 11 און פון 8-4 אוועק
זונטאג פון 1-9 און מיטאג
פאר אונטערמיטלע-זעמטניגע-פרייען

אינדיען האט צווייגערליי יודען

וויסע אז שווארצע — ווי אזוי לעבען ווי צווישען זיך?

(א בריף פון אינדיען)
פון שמואל מאשיע

גערעט צווישען זיך אין הויז און זאגאר אין גאס מיט דעם עכט באגאדזשען דיאלעקט. דאס ווערט גערעדט אהן אונטערשיד פון אלע יודען. און דאס אינטערעסאנטסטע איז, וואס די דאזיגע היימישע שפראך ווערט אנגערופען „היברי“, זיי קוקען אויף דער שפראך ווי אויף א גלייכער, וועל- כע זיי האבען געבראכט פון דערהיטלעכע הונדערט יארה צוריק. און אזוי ווי העברעאיש קענען זיי גאנץ וועניג, העכסטענס קענען זיי ליינענען דעם תנ"ך נישט קענענדיג פערשטעהען די מיינונג פון זי ווערטער; דעריבער איז אין דער אראבישער שפראך, וועלכע זיי פערשטעהען יא, איבערגעזעצט א געוויסער טייל פון זייערע תפילות מיט העברע- אישע בוכשטאבען. דערפאר ווערט די שפראך פעררעכענט פאר א סאךס הייליגום כמעט ווי לשון קודש, וואס נאר די גאנץ אלטע פערשטעהן, אויסער די דערמאנטע יודען געפינען זיך דא אויך די אזוי-גערופענע שווארצע יודען, דאס הייסט, די „בני ישראל“ יודען, און די קנזינער יודען, וועלכע זענען אייגענטליך א בעזונדערס אינטערעסאנטע גרופע, און אין באמאני זענען נאר אין קאלקאטא זענען זיי זעהר וועניג. אין צאהל און זענען אויסגעמישט צווישען די אנדערע יודען, אפילו דורך געמישטע הייזרען, א.ד.גל. מען מוז געבען, אז אין דער הינזיכט זענען די היגע יודען פיל מער פראגרעסיווער און טא- לעראנט. ווארום אין באמאני ווערען די אייגענ- בירגער יודען פעררעכענט פאר א נידריגערען קלאס און זיי זענען אינגאנצען אפגעוואנדערט פון די אראבישע יודען, וועלכע קוקען אויף זי פון אויבן אראפ, כאטש א יאצט זענען זיי גוטע יודען אפגעפאלט נישט ערגער פון די אנדערע יחסינים, וועלכע מידען אויס די שווארצע יודען אין אלע הינזיכטען.

אין האב אונטערגעשטראכען דעם ווארט איצט, ווארום מיט אייניגע צענדליג יארה צוריק עס איז אויך קענטיג פון די מובחנות, וואס מען האט געפונען, אז די מענטשן אויף יענעם אינזל האבען מקריב געווען לעבעדיגע מענטשן צו די שטייגערנע מצות פון די פסעק פרויען. ארום יענער געגענד האט מען אויסגעראבען אן אנדערע טעמפל, אדער א פאלאק, וואס איז א סך גרעסער און געמאכט אויף א ריזיגען פער- יענעם. אין דעם טעמפל האט מען געפונען פער- שידענע פליס פון לייט ווי אויך געפער, בעל-מלא- כהשען געצייג, און אנדערע קליינגיקייטען, וואס זאגען עדות, אז מען האט דא פאר זיך אנאי- בערלייבענדיג פון א קולטורעלער ראסע. וואס עס איז שווער צו פערשטעהען איז, ווי אזוי יענע מענטשן האבען געקענט שלעפען א שטיין פון 180 טאן אין וואג און דערנאך איהם אויפשטעלען. עס ווערט געשאצט, אז די שטיינער פון די סטאטועס, וואס וועגן 180 טאן האט מען געשלעפט 10 מיל' ביז מען איז צוגעקומען צו דעם טעמפל. מיט וואס און ווי אזוי האבען זיי אזעלכע משאות צוגעבראכט צו דעם ארט און ווי אזוי האבען זיי די דאזיגע משא גאך אויפגעשטעלט אינעם טעמפל און דערנאך גע- האקט, אויסגעפרעגט און צוריק אוועקגעשטעלט, אויף א פיעדעסטאל — דאס איז שווער צו פער- שטעהן.

די מערסטע פרויען-סטאטוען אין דעם טעמ- פעל זענען פארגעשטעלט נאקט. א פאר זענען פערדיקט מיט אזעלכע מינים שארפן, איין סטא- טוע, איז פון א פסעק פרוי, וואס שלאפט אנגעקוקט

וויסענשאפטס - לייט האבען געפונען א טעמפל, וואו מענטשן האבען פערגעטערט פעטע פרויען

ארכעאלאגען האבען אויסגעראבען א טעמ- פעל, מובחנות און סטאטוען, וואס זענען אפגעליבען אונטער דער ערד פון א פאר-היסטארישער ראסע. די דאזיגע ראסע, זאגען די וויסענשאפטלעכע האט געלעבט מיט צעהן טויזנט יארה קריהער פאר דער היינטיגער צייט-רעכנונג אויפ'ן אינ- זעל פון מאלטא.

פון דעם טעמפל און פון די שטיין-פייגערען וואס מען האט געפונען, איז מען געקומען צום בעשלוס, אז די מענטשן פון יענער צייט האבען פערגעטערט פעטע פרויען און האבען זיך צו זיי געבוקט. אינעם טעמפל האט מען געפונען א סך סטאטוען פון פעטע פרויען, וואס זענען בעטראכט געווארען ווי געטער.

פון די אנדערע אויסגעראבענע זאכען איז צו זעהן, אז די דעמאלטסיגע מענטשן זענען געווען ציוויליזירט און האבען אויף א הויך- ציוויליזירטען שטייגער אויסגעצירט זייערע גע- בידעס, מירען און טעמפלען.

די טעמפלען, וואס מען האט אויסגעראבען, זענען ערטער ווי די עגיפטישע פיראמידען (די פיראמידען זאגט מען, זענען אויפגעבויט גע- ווארען מיט 2,900 יארה פאר דער היינטיגער צייט-רעכנונג).

די וויסענשאפטלער, וואס האבען זיך בע- שעפטיגט ביי דער אויסגראבונג, דערקלערען, אז עס איז קיין חידוש נישט וואס יענע מענטשן האבען פערגעטערט פעטע פרויען, ווייל פעטע מענטשן זענען בכלל לייטשיקער, געזעצטער, גע- ונדער און בעסער אין דער נאטור איידער די

געזעלשאפטליכער אויסוועג; ווידער זענען דא אזעל- כע, וואס זוכען זייער תיקון אין אפגעפן זיך דער קונסט, ליטעראטור, קינא אדער פאלען אריין אין רעליגיעזער מיסטיק (אינדיווידואליסטישער וועג) און צום סוף קומען אזעלכע, וואס געפינען זייער בעפרידיגונג אין אויסלעבען זיך פארטייאיש, קולי- טורעל - געזעלשאפטליך (געזעלשאפטליכער ענט- פער).

בכלל לאזט זיך נישט אויפשטעלען א געוויסע סכעמ. יעדער מוז אינדיווידועל געפארשט ווערען, זיין געדאנקען-נאנג מוז פערדינען ווערען, און אויף דעם סך מוז איהם אנגעוויזען ווערען דער ריכטי- גער וועג פאר זיין „פיעלע גליק“.

אמת, עס איז א שווערער און לאנגזאמער וועג, וואס פארדערט פיל פארזיכטיגקייט און אויסרווער, נישט אין דעם פעשטעטע די אויפגאבע פון דער פסיכאלאגישער יוגענד-אויספארשונג, וואס ווערט געפיהרט ביי דעם יודישען וויסענשאפטליכען אינ- סטיטוט.

זענען די אזוי-גערופענע שווארצע יודען געווען גאנץ ווייט פון יודענטום. זייער היסטאריע אין אינדיע, ציהט זיך ווייט הונדערטער יארהרען און עס איז דא א מיינונג, אז די „בני ישראל“ זענען געקומען אדער נאך פאר דעם חורבן בית שני, ד.ה. מיט מער זי צוריק טויזנט יארה צוריק, דערפאר איז קיין וואונדער נישט וואס זיי זענען אלס א קליין הייפעלע יודען, אסימילירט געווארן צווישען די מיליאנען הינדוסען און האבען פער- געסען ביסלעכווייז יודישקייט. און איבערהויפט נישט געקענט יענע מנהגים, וועלכע זענען גע- שאפען געווארען דורך דעם לאנגען יודישען גלות פון וועלכען זיי האבען קיין אהנונג נישט געהאט. איצט זענען זיי צוריק טויזנט יארה צוריק, און ווי גע- און איבערגעגעבענע צום יודענטום. און ווי גע- זאגט, נישט ערגער פון די אנדערע, דא, אין קאל- קוטא, וואו זיי זענען אפגעקענט געווארען אלס גלייכע יודען, האבען זיי זיך אויסגעוויזען אלס יודען אין אלע געוויסען.

איצט ווערען דער עקאנאמישער לאגע פון די יודען אין קאלקאטא, ווי עס זעהט אויס, איז די לאגע גארנישט שלעכט, אין א געוויסען זין, זעהר גוט. ווי געזאגט, פערנעמען די יודען א-י- איבען-אניגען פלאץ אין דעם עקאנאמישען לע- בען, און דורך דעם זענען אפילו פאראן אייניגע מיליאנערען. אויסער דעם איז פאראן א גאנץ גרויסע צאהל פראפעסיאנאלען און מיטעל-רייכע יודען, וועלכע מאכען גאנץ גוטע געשעפטען. דער- פאר איז נישט פאראן קיין מיטעל-קלאס. אבער עס איז דא א געוויסע צאהל פון ארימע, כאטש נישט קיין סך, אזוי, אז אין דורכשניט איז די לאגע גארנישט שלעכט, הנם נאך הערט זיך קלא- גען אויפ'ן אוועקגעהן פון די גאלדענע צייטען פון דעם וועלט-קריג, ווען מען האט געמאכט א סך געלט.

נישט אזוי גלענצענד. די רעליגיעזע לאגע פון אונזערע יודען דא איז אויפ'ן ערשטען בליק גאנץ אין ארונגונג. מען געפינט דא אייניגע שוהלעך מיט א געוויסער צאהל טעגליכע דאוונערס, און אין הויז און אין גאס קענט איהר הערען שטענדיג ווי מען רעדט וועגען גאט און בכלל וועגען יודישקייט. היינט די מוזה ביי דער טיר, וועלכע ווערט געקוישט טעגליך פון גרויס און קליין, און די שבת-דיגע לייכטער מיט ובער רעהרען געפינען זיך אין יעדען יודישען הויז. אלס-יודישע מנהגים זענען געוועהנליכע זאכען אין דעם יודישען לעבען אין קאלקאטא. און דאך איז נאך אלץ גאנץ ווייט פון דעם אמת'ן יודישען גייסט. איבערהויפט איז צו בעדויערען דעם שוואנד, פון דעם היגען יודישען פאמיליע-לעבען מיט וועלכען מיר יודען האבען שטענדיג שטאלצירט. עס איז זעהר טרוי- עריג צו זעהן, ווי אין יעדער דריטער פאמיליע געפינט מען שטרייגיגקייטן צווישען מאן און פרוי און אפט מאל אין זעהר נישט קיין שעהנער פאָרם. אדער ער, אדער זי, פיהרט א לינקע ליבע, מיט יודען אדער נישט-יודען. אין בעסטען פאל איז מען צוריסען און צעטיילט. און דאס ווארפט זיך זעהר שטארק אין די אויגען.

Dr. med.
R. Zalcwasser
פירור
ציגעל-גאס 19, טעל. 125-17
נעמט אן פון 1-2 און פון 4-6 נאכט.

Dr. Zygmunt
Henrykowski
ספעציאל-ארט פאר ווענערישע
הייט-קראנקהייטען און מענער-שווערע
וואוינט יעצט
9 טראוואטא 9
טעל. 262-98
נעמט אן פון 8-11 און פון 1-9 אוועק
פאר פרויען א ספעציאל-ווארשט-זאך

א'ארימער יידישער יונגערמאן האט געגעבען אמעריקא די גרעסטע צייטונג איז דער וועלט

(ספעציעלע סארעספאנדענץ)

פון י. סראניס

סראנישע האטלונגען פון דער דעמאלטדיגער ניו-יארקער טיימס, צוזאמען מיט זיי וועלען געקומען קיין אמעריקע די קארל שוועטע און אנדערע בעריהמטע ליבעראלע פון דייטשלאנד, וועלכע האבען דארט פרובירט מאכען די רעוואלוציע פון 1848, אבער און ערפאלג. דער פאטער וועלכער א געבוירענער פון בייערן, איז אנטלאפן קיין אמעריקע ווען ער איז אלט געווען אכצען, נייג-צוהן יאָהר.

ער האט געהאט דעם קינדער, און אדאלף אקס איז געווארען דער בעריהמטסטער פון דער פאמיליע. ווען אדאלף איז געבוירען געווארען, זענען וועלכע ערשטען געווען ווערן פארמאכט. ווי האבען געפיהרט א ביטערען קאמף צו מאכען א לעבען. קיין עכטע יידישע ערציהונג האט דער קליינער אדאלף נישט געהאט. נאר דאס ביסעל יידישקייט איז אין איהם אריינגעגעבען געווארען דורך זיין טאטען. צו ערף יאָהר האט ער שוין אנגעהויבען ארייטען אלס א שיק-יונגעל אין דער "נאקסווייל קראניקל", געקומען איז ער קיין נאקסווייל, טענעס, ווייל זיין פאמיליע האט דארט געהאט קרובים. דער יונגער אדאלף האט אבער זיך נישט בענוגעט מיט זיין פערבינדונג מיט דער נאקסוויילער צייטונג. דאס לעבען איז איהם דארט געווארען לאנגווייליג. ער האט דארט אכט יאָהר צייט פערבראכט, פיר יאָהר אלס זע-צער אין דער צייטונג. ער איז אוועקגעפאהרען קיין טשאטאנוגא, וואו ער איז צוערשט געווען א זעצער און דערנאך איז ער געווארען א רעד-פארטער פאר דער "טשאטאנוגא טיימס". שוין צו יענער צייט האט מען אין דער צייטונג בע-מערקט, אז דער יידישער יונגערמאן ווילט ארויס נישט בלויז גרויסע פעהיגקייטען, נאר אז ער נעמט אויך טיפע אינטערעס אין דער פיהרונג פון דער צייטונג, נישט נאר אין דער זשורנא-ליסטישער וועלט. נאר אויך אין דער געשעפטליכער וועלט. מען האט זיך בלומערשט געווייזט אויף זיין חשבון, אז אדאלף וויל ווערען א צייטונגס-רעדאקטאר.

די ביאגראפיע פון אדאלף ס. אקס, דעם אריינגעברענגטן פון דער "ניו-יארק טיימס", וועלכער איז פלוצלינג געשטארבען אין עלטער פון 77 יאָהר, איז די ביאגראפיע פון אַנאָרם יידיש יונגעל, א קינד פון דייטש-יידישע עמיגראנטען, וואס האט אנגעהויבען זיין קאריערע אלס שיק-יונגעל אין א צייטונג און זיך ארויסגעארבייט צו ווערען דער בעל-הבית פון דער גרעסטער און איינפלוסריכטער ענגלישער צייטונג אין דער וועלט.

אין דער ביאגראפיע פון אדאלף אקס, וועלכע האט זיך אנגעהויבען אין ארימקייט און אין גליק, און זיך געענדיגט אין רייכטום און בע-ריהמטקייט, ענטהאלט אבער אין זיך א מערק-ווירדיגער רעקארד פון פרינציפען-טרייהייט, פון עהרליכקייט און פון פראנטאטווארטיכקייט צו דער געזעלשאפט, און דורך זיין צייטונג, "די ניו-יארק טיימס", צו דעם גאנצען לאנד. וועלכע-פערשטענדליך, אז ער איז געוואקסען אין גייס-טיגען און פֿינאנציעלען זיין, אבער וועלכע עטישע פרינציפען, וועלכע אידעען און אידעאלען וועלכע פון איהם אויסגעלייגט געווארען אין זיינע יו-גענד-יאָהרען און זיי זענען מיט איהם פערבליבען ביז דעם לעצטען טאג פון זיין לעבען.

דער פערסטער גענערל איז געווען א שיק-יונגעל, א דרוקער-לערן-יונגעל, ער איז געווען א פאר יאָהר צייט א זעצער אין א צייטונג, אז ער האט טאקע פון טאקע אונטען זיך ארויס-געארבייט צו דער העכסטער הויך. ער האט די ציי-טונג געקענט פון אלה ביז תו. ער איז געווארן שפעטער א רעדאקטער. כאטש ער האט א סך געשריבען אין זיינע יונגע יאָהרען און ארויס-געוויזן אמט'ע פעהיגקייטען אלס א רעדאקטער, איז ער אבער געווען בעזונדערשט שטאלץ אויף דעם, וואס ער האט צוזאמען מיט דעם פערשטער-בענעם פרעמיער-מיניסטער פון פראנקרייך, קלע-מאנסא, "געדעקט" פאר זייערע צייטונגען צווא-מען די געשיכטע, ווען פרעזידענט דזשאנסאן איז געשטארבען.

קלעמאנסא, וועלכער איז שפעטער געווען בע-וואוסט אלס, דער "טיגער" אין דער פראנצויזישער רעפובליק, און וועלכער האט דעמאלט געוואוינט אין ניו-יארק, וואו ער איז געווען א לעהרער, האט געשריבען די לויז פאר פראנצויזישע ציי-טונגען, און אדאלף אקס האט די לויז בעשריבען פאר דער "טשאטאנוגא טיימס". ער האט קיינ-מאל נישט פערגעסען דעם דאזיגען אינצידענט און זינט דאן, זענען טאקע דער ארויסגעבר-פון דער "ניו-יארק טיימס" און זשארוש קלע-מאנסא געווארען ווערן גאנצענט פוייגל, און זייער פריינדשאפט האט אנגעהאלטען ביז קלעמאנסא איז געשטארבען.

אדאלף אקס איז געבוירען געווארען אין סינ-סינעטי, אהייא, דעם 12-טען מערץ, 1858. ער איז געווען איינער פון דעם קינדער, וועלכע-טערען האבען געהייסען דעווליוט און בערטא ליוויי אקס. סיי זיין טאטע, סיי זיין מאמע, זענען געווען פון די דייטשע ליבעראלע און אינטעלקטועלע, וועלכע זענען געוואונען גע-ווארען צו פערלאזען דייטשלאנד צוליב די אויסט-צייטונגס-רעדאקטאר.

מאנאט. דער וויץ איז אבער מקוים געווארען. און אין 1878 האט אדאלף אקס אפגעקויפט די "טשאטאנוגא טיימס".

דאס איז געווען זיין ערשטע אייגענע צייטונגס-אונטערנעמונג. און די דאזיגע צייטונג איז טשא-טאנוגא עקזיסטירט נאך אויך היינט-צוטאג און געהערט אויך צו דער אקס-פאמיליע. דער פאקט איז, אז ער פלעגט זיך אינטערעסירען מיט זיין צייטונג אין ניו-יארק. ביז מיט א צעהן יאָהר צוריק פלעגט ער מאכען אפטע ברויכען קיין טשאטאנוגא. און ווען ער פלעגט דארט זיין, פלעגט ער זיך אוועקציעצן אין "טשאטאנוגא טיימס" און פיהרען זיינע געשעפטען, אזוי ווי ער וואלט געווען אין ניו-יארק. אייניגע קרובים וועלכע האט ער אוועקגעזעצט אין דער צייטונג, אז זיי זאלען פיהרען די געשעפטען. און עס איז ווער א ריהערנער פאסירונג, וואס אדאלף אקס איז געשטארבען אין דער שטאט, וואו ער האט אנגעהויבען זיין קאריערע, אין טשאטאנוגא. ער האט די לעצטע פאר וואכען אייניגע מאל ער-לערט, אז ער וויל נאכאמאל בעוועכען די שטאט, וואו עס געפינט זיך זיין ערשטע צייטונג, און א קורצע צייט נאכדעם ווי ער איז אהין אנגע-קומען, ווען פריינד און קרובים האבען איהם געמאכט א שעהנעם באקעט, איז ער פלוצלינג געשטארבען.

ווען אקס האט אפגעקויפט די "טשאטאנוגא טיימס" איז זי געווען א קליינע צייטונג, ער האט זי אבער פערוואנדעלט אין א גרויסער, איי-פלוטייבער צייטונג אין איינע און זי איינע פון די בעדייטנסטע צייטונגען. ער איז געווארען בעוואוסט אט טאקע צוליב יענער צייטונג אין טשאטאנוגא און ער האט געוואלט אויסצושפרייטען זיין טעטיגקייט אין אנדערע שטעט. אין 1896 האבען די ארויסגעבער פון דער "ניו-יארק טיימס" אנגעהויבען זוכען מענטשען, צו וועמען זיי זאלען קענען פערטויפען זייער צייטונג, וועלכע האט נישט געהאט קיין ערפאלג. די "טימס" אין ניו-יארק האט דאן פערלויזען יעדעס יאָהר א סך געלט. איהר איינפלוס איז געווען אַנאָנע-טערען. מעדער און די אייגענטימער האבען געגלייבט, אז זיי וועלען זי מוען אויסגעבען. אדאלף אקס איז דאן געקומען קיין ניו-יארק און אנגעהויבען

פֿערהאנדלען וועגען אפקויפען די צייטונג. ער האט נאך לאנג-דויערנדיגע געשעפטע-פֿערהאנד-לונגען די צייטונג אפגעקויפט. אבער די "ניו-יארק טיימס" איז דאן געווען א סקעלעט און פלייש און ביינער, זי האט געהאט ווייניג לעזער און נאך ווייניגער אנאנסען און כמעט נאך קיין גע-זעלשאפטליכע ווירקונג.

וויין וועג איז געווען פֿיל מיט שטיינער. אדאלף אקס האט עס געוואוסט, אבער ער איז נישט געווארען ענטמטיגט. די ערשטע פאר יאָהר האט ער מיט דער "ניו-יארק טיימס" נישט געהאט קיין גרויסען ערפאלג. ער האט אבער צוגעצויגען צו זיין צייטונג די פעהיגסטע ווערמאגליכע, די בעסטע שריפטשטעלער. ער האט זיך אויסגעציי-כענט אויך דערמיט, וואס ער האט אלע זיינע אנגעשטעלטע, נישט נאר די שרייבער, נאר אפילו די שיק-יונגלעך און די אנגעשטעלטע פעהאנדעלט מיט אויסערגעווענליכער פריינדשאפט. ער האט גענומען א גרויסען אינטערעס אין זייער לעבען, און ווי נאך ער האט געקראגען די מעגליכקייט, האט ער טאקע געהעכערט זייערע שכירות. דאס האט אויך געפיהרט דערצו, אז אנגעשטעלטע אין דער "טימס" האבען ארויסגעוויזען א גרויס אי-בערגעגעבענהייט צו זיין צייטונג.

אין 1901 האט אדאלף אקס אפגעקויפט צוויי פֿילאדעלפיער צייטונגען: די "טימס" און דעם "לעדזשער". ער האט זיי ארויסגעארבייט צו זיין וויכטיגע און איינפלוסריכע צייטונגען, אבער אין 1912 האט ער זיי פערקויפט און געוויימעט זיין נאנצע צייט דער "ניו-יארק טיימס" און זיין ציי-טונג אין טשאטאנוגא. ער האט אויך מיט יאָהרען צוריק אנגעהויבען אויסצוגעבען א מאנאטליכען זשורנאל, "קארענט און אדוואַרד" און אַנאָלסטירטען וואכען-בלאט ווי אויך א פֿינאנץ-צייטונג, בע-וואוסט אלס, "דהי אבאליסט".

כאטש דער פערשטער גענערל איז נישט געווען קיין פיהרער אין די יידישע פֿילאקס-בעוועגונגען און איז א צייט-לאנג געווען אפילו געגנערש צו די נאציאנאל-יידישע שטרעבונגען, אבער די לעצטע יאָהרען געווארען א סך דער-בעהערשט און ער האט אפילו ארויסגעוויזען זיין אינטערעס און געהאלפֿען דער צייטונג בע-וועגונג. אין דער רעפארם-רעליגיעזער בעוועגונג איז ער אבער אלעמאל געווען אקטיוו און דארט האט ער געשפילט א ליטענדע ראל.

Dr. REICHER
פאלודניאוו 28, טול. 93-201

ספעציאליסט
פאר מענער-שוועכע-פעהאנדלונג
סעקסועלע בערגטונגען און פסיכא-אנאליזען
וועט אן פון 11-8 און פון 8-5 ווענער

Dr. H. LUBICZ
med.

פאר חיים ווענערישע און געשלעכטס-קראנקע
צענעלניאנא 7 (פריהער 48), טול. 32-141
עמפֿעסאנע-שעהן 10-8, 12-2 און 5-6 ווענער
זומטאג 11-9 ביטאג און יום-טוב 9-1 פון
פאר דעמען - בעזונדער ווערש-טול.

BANK HANDLOWY w ŁODZI
Spółka Akcyjna
Al. Tadeusza Kościuszki 15
ma jeszcze do wynajęcia **SAFES**
na dogodnych warunkach, poczynając od 4 złotych miesięcznie.
Safe jest NAJPEWNIJSZYM miejscem przechowywania posagu Twojej córki.

איין 10 יאָהר צייט האט ער אויסגעשאכטען צעהן מיריאן נעגער

ווי דער בערגישער קעניג לעאפאלד האט איינגענומען די האנגא פון ב. י. גאָרשטיין

ווען ער איז אלט געווען דרייסיג יאָהר, איז זיין פאטער, לעאפאלד דער ערשטער נעשטארבען, און ער זיין זוהן, לעאפאלד דער צווייטער, איז געווארען דער קעניג פון בערגען.

זיין פאטער, כאטש א ליבעראלער מענטש, איז געווען צורשטערנע צו זיין זוהן. די הויפלייט האבען געדערט צווישען זיך, אז דער פאטער האט פיינט דעם זוהן.

און עס איז נישט געווען וועמען ליב צו האבען: לעאפאלד דער צווייטער איז געווען אַנאָיפער-רויכ-טיגער מענטש, א נישט-פֿערגעניגער. אלס דיוק פון באר-באנט (קרוין-פרינץ), האט ער זיך בענומען יונגליש, פלעגט האלטען רעדעס און שטאנען פאר זיין קיינער האט זיך מיט זיין נישט געדעכענט. אלעמאל האט ער אין זיינע רעדעס אנגענומען אויסלאנד, אבער אין אויסלאנד האט מען זיין אויפמערקזאמקייט נישט געשענקט; שטענדיג האט ער זיך געשארט צו מען-שען, פון וועלכע ער האט געדענקט ארויסצוקריגען עפעס א טובה פאר זיך; מיט זיין יונג ווייפעל האט ער נישט געלעבט גוט. זי האט געשטאמט פון עסט-רייך, אלס חתן האט ער געמיינט, אז די הויזער מיט דער גרויסער-צאלין, מאריע הענריעטע, וועט פאר איהם עפענען די עסטרייכישע קאסע. אזוי ווי יו.

ער האט דערוועהן, אז ער האט געהאט א טעות! האט די הערצאגין אנגעהויבען צו פערטיסען טרערע רען אויף איהר פיסטע מול.

דער פאטער האט זיך ליב געהאט פונדווייטען און איהם ארומגעשיקט איפער דער וועלט. ער איז געווען אין אלע אויפגעפאשע לענדער, אויך אין קאנסטאנטינאפאל, סיריע, אלזשיר, טוניס, עגיפטע,

בעקאנט מאכען אין דער גאנצער וועלט? ביז וואס נען וועט ער זיך ארומרייסען מיטן סענאט, זיין נען בונדען הענט און פיס דורך א קאנסטיטוציע, וואס לאזט איהם דעם קאפ נישט אויפהויבען? ביז וואנען וועט ער זיך ארומברעהען אינ'ם פאלאץ, קומען אויף זיין פעהאסטער קעניגין, וואס האט איהם געבויר-רען טעכטער אנטשטאט זיין און ביז וואנען וועט ער קוקען אויף די טעכטער, וועלכע ער האט אויף פיינט? צי וועט ער שוין איינע נאך לייענען דאס מענטשן, זיך ארומקריגען מיט די פארטייען, זיין געשמייט פון דער פלעגישער קאנסטיטוציע, אויפ-נעהמען געלט און צוועהען ווי אין אנדערע לענדער קאכט זיך?

ער מוז עפעס טון! אפשר א כאפ טון א שטיק פון די פארטווענישע קאלאניעס, מאנאמיקל אפשר וועט ער קאנען קריגען א שטיקעל חלק פון די פיר-ליפונע?

נישט איין נאכט איז ער נישט געשלאפען איפער די פיליפפיינען. זיי האבען איהם נישט געלאזט ריר-ען. ער האט שוין אפילו און מאל געהאט אנגע-פאטען דער שפאנישער קעניגין 120 מיליאן דאָל-לאַר, אז זי זאל איהם לאזען געוועלטיגען ניינציג יאָהר אין איהרע קאלאניעס. שפאניע איז דעמאלט געווען געענט אין געלט און ער איז געווען זיכער, אז מאדריד וועט זיך אַנכאפען אן דעם אַנכאפ, אז פער ער האט געמאכט דעם חשבון און דעם באר-לעפאס. שפאניע האט זיך נאך געפיהלט בעלידיג און דעם אַנכאפ צוריקגעוויזען.

בלייבט ער, הייסט עס, ווידער פערשפארט אין דער שטייג, וואס הייסט בעלונען, ווידער שפלייען די דאָל פון א קעניג איפער א לאנד, וואס מען קען אריין-ליינען אין בוים-קעשענען; א לאנד, וואס ציחט זיך אויף קוים 11 טויזענט סקווער מייל; ווידער זיין געקאוועט פון זיינע מיניסטארען און פונם סענאט וועלכע פיקען איהם אין די אויגען מיט דער פער-כאמטער קאנסטיטוציע.

האט ער אנגעהויבען צו פערשווערען זיין נעלט, זיין פרייע צייט איז זיין ענערגיע אויף צו בויען פאר-לאזען, הוילען מיט מערשעסעס, פלאנצען פרוכט-פיימער און — שטעהען אויף דער וואך, אפשר וועט זיך פארט איינגעבען אימיצען אריינצונארען, אימי-צען צו בעשווינדלען.

(פֿאַרזעצונג קומט)

אבער איהם אויף צו לחכים געבוירען געווארען א דרוטע טאכטער (קלעמענטינע). דאס איז געווען אינ'ם יאָהר 1872. פון דאן אן האט זיך איבערגערייסען זיין לעבען מיט דער קעניגין. אין יענער צייט האבען זיך אויך געפאלט ביי איהם זיינע אימפעריאליס-טישע אסמבליעס.

די בעלגער זענען אלעמאל געווען אינדיפערענט צו זיינע אסמבליעס. זיי האבען נישט ליב געהאט צו שפלייען זיך אין אַנאָנעס און האבען זיך נישט געשפּיגעלט אין אסמבליען; דער קעניג האט געהאלט-טען אין איין ליאדער, אז בעלגיע דארף א שטארקע ארמיי, אז דאס לאנד איז צופיל בעפעלקערט און מוז קריגען קלאניגעס פאר אימפּעריאליזם. און זיינע פֿירנער האבען איהם מיט א שמיכעל אויסגעהערט. אז איהם ווי פון הימלע אראפגעשיקט געווארען עמיל בענזא, א פעהיגער און ענטווארטליכער זשור-נאליסט, וואס האט דעם יאָהרען צווישן אדעלען און געשטיצט דעם קעניג און זיינע אימפעריאליסטישע שטרעבונגען. בענזא איז אויך געווען א צעפאכטער פאסיריאק און נאציאנאליסט. לעאפאלד דער צוויי-טער האט זיך דערמאנעט, אז ביסמארק האט אויך ארום זיך ווערמאכטען, וואס ערפויקען זיינע פלע-נער פריהער, איהרע ער צוליב קומט מיט זיי צום סענאט, אדער צום קעניג. האט לעאפאלד נאכגעטון דעם ביישפיל און האט בענינגען געמאכט פאר זיין אונטערשטופער. און ער האט זיך נישט גענאכט אינ'ם חשבון. שוין יענעם יאָהר האט די בעלגישע רעגירונג אויסגעגעבען זיפֿען מיליאן פראנק אויף מיליטערישע צוועקען. אין 1870 ווען עס האט אויס-געבראכען דער קריג צווישען פראנקרייך און דייטש-לאנד, האט ער אויסגענוצט די קעניגין וויקטאריא, אז זי זאל פועל'ן ביי דייטשלאנד צו גארנטירען די בעלגישע נייטראליטעט און דערנאך געקומען אין טענאט פאדערען ניע אמוניציע און מעהר סאלדא-טען אויף צו פעהיגט, אז זי גארנטירטע נישט-ראליטעט זאל נישט געבראכען ווערען פון איינער פון די צוויי פיינליכע לענדער (דייטשלאנד אדער פראנקרייך). ער האט אויך דאס אויסגעפיהרט און ווידער אנגעהויבען צו חלומען פון קלאניעס. דאס לעבען און איהם נישט איינגענאנען. וואס טוט ער? פאררוואס וועט ער מיט פערלוינטע הענט? פאררוואס וועט ער נישט און געפינט נישט עפעס ניעס, וואס זאל איהם בעריהמט מאכען, וואס זאל זיין נאמען

רעכט און לעבן

יודישע ביילאג

פון „נייעם פאלקסבלאט“

נאטיצע

וויכטיגע ענטשיידונגען פון העכסטען געריכט און טריבונאל

פערזענלעכע פון פארפאלען
די חובות, וואס קומט דער פערזענלעכע פון פארפאלען, זענען גענומען געווארן. די פערזענלעכע פון פארפאלען זענען גענומען געווארן. די פערזענלעכע פון פארפאלען זענען גענומען געווארן.

אקטיוויטאטען
נאך די יעניגע אקטיוויטאטען, מיט וועלכע דער אונטערנעמער האט געשלאסען אן ארבייטס-אפמאך, ווערן גענומען פאר געוויסע ארבייטער.

ארקעסטערס אין לאקאלען
ארקעסטערס אין רעסטאראנען און אין אנדערע לאקאלען קענען נישט צוגעצויגען ווערן צו וועלכע שטענדיגע שטייגער-פליכטען (אויסקורן) פון א פאטענט, אומאקאן. זיי דארפען נאך צוגערעכענט ווערן צו דער אלגעמיינער צאהל בעשעפטיגטע אין דער געגענטער אונטערנעמער פערזאנען.

געזערהאפטליכע פערזאנען
צייטשריפטען (וואכען, חודש, קווארטאל-בלעטער) ארויסגעגעבענע דורך פארטייען, פערזאנען און אנדערע אינסטיטוציעס, מוזען אויך אויס-קלייבן פאטענטען.

האנקירסען און רעגולאציעס לויט די נייע געזעצען

איבערגעזעצטע אויף זלאטיס לויטן קורס פון טאג, ווען די פראצעדור איז געפֿענט געווארן. אין דער דעצימירערער פֿערזאמלונג פֿון די קרעדיטארען, מענען זיך בעטייליגען נישט בלויז די אקצעסאריע מאנהער, נאך אויך די פֿער-זאנען, וועלכע שטעלען פֿאר געזעצקענדיגע אר-טיילען פֿון צוגעמאכטע תביעות.

פארנען
מיטן מאַמענט, ווען ס'הייבט זיך אָן די אינטערהאַנדלונגען וועגן דער רעגולאציע, איז דער בעל-חוב בערגעניצט אין זיין רעכטיגקייט טאָטפֿעיהיגקייט און נישט בלויז אין פֿרט פֿון די ספּאָנירען מיטן פֿערמעגען נאָך אויך אין פֿרט פֿון פֿיהרען פֿראַצעסען, ער איז אונטערגעוואָרפֿען אין בעפֿעהלען פֿון געריכטס-אויפֿעהער און פֿאר איבערטערעטען זיינע אָנהייבונגען קען מען דעם בעל-חוב צוגעמאכטע די רעכט צו פֿערזאמלען מיט זיין פֿערמעגען.

לאקאל-שטייער
די פֿליכט צו צאָהלען לאַקאַל-שטייער שפּרייט זיך אויס נישט בלויז אויפֿן קאָפּ פֿון דער משפּחה, נאָך אויך אַלע פֿאָליעהריגע מיטגלידער פֿון דער משפּחה. די מיטגלידער דאָרף מען אַפֿילו נישט צו שיקען קיין ספּעציעלע צאָהל-בעפֿעהלען.

אויסקורן - האנדער
דאָס אַרענדירע אָ סאָך געהער צו דער קאָ-טעגאָריע אויפֿקורן-מסחרים (סקופ). מיטאָר אָבער אויפֿן סמך פֿון אַ סקופֿ-פּאַטענט נישט פֿערקלייבן קיין אויבסט אויפֿן אָרט פֿון אַ בודקע אָדער סטראָגאָן. קום פֿערקלייבט מען טיילווייז יאָ, מוזען אויס-געקלייבט ווערן 2 פּאַטענטען.

די רעגולאציע-פראצעדור קען בעשטענען אין אפלייען די צאָהל התחייבות'ן אויף אַן אָנבעשטימטען טערמין, אין צולייגען דעם חוב אויף ראַטעס אָדער אין רעזירירען דעם חוב. די פראצעדור קען מוזען גלייכעמאָס טראָק-טייערן אַלע מאנהער מיטן אויסנאָם פֿון די קלענערע, וועלכע קענען גינסטיגער טראַקטירט ווערן.

גלייך, ווי ס'ווערט געפֿענט די רעגולאציע-פראצעדור, ווערן אויסגאמאכט אפגעשטעלט אַלע עקזעקוציעס; דאָס געריכט מען אַפֿילו אפּשטעלען די עקזעקוציעס געגען בעל-חוב, וועלכע זענען אונטערגענומען געוואָרן נאָך פֿאַר'ן אָנהייב פֿון די רעגולאציע-אונטערהאַנדלונגען.

אפצאהל פארן ארבייטס-פאנדר
דער אפצאהל לטובת דעם ארבייטס-פאנדר ווערן נאך דער דאזיקער רעגולאציע, וועלכע האט געזאגט, אז די אלע נע-געבענע הסכמות, זאגאר שריפטליכע מיט'ן לאקאל-טארא אויפ'ן בעצאחלען אפטרעטנעלט, האבען נישט קיין שום רעכטיגקייט ווערן. ווייל קיין שום צוגאב אפמאך, וואס איז געגען די בעשטימונגען פון דער יעט פון לאקאלען-רעגולאציע איז נישט גילטיג.

הויך פון דירה - גערט
נאך איצט ענטשטעהען סכסוכים צווישען לאקאלען און ווירטאליט וועגען דער הויך פון דירה געלט. אויף וועלכע צו לינג אפער דער חוב צו בע-ווירטען, וויפיל די דירה איז געגאנגען אין יוני 1914, אדער ריכטיגער געפרעגט, ווער פון די צדדים, דער לאקאלער, צו דער הויזווערט דארף זיך ווענדען אין שייס-מאט, אז דאס גרונט דירה-געלט זאל פעסט-נעשטעלט ווערען?

קום קומט די פֿערזאמלונג נישט צושטאנד צום צווייטען מאל ווערט די גאנצע רעגולאציע-פראצעדור אָנהייבט. דעסגלייכען ווערט אויך די פראצעדור אָנהייבט, אויב דער בעל-חוב שטעלט זיך נישט אויף דער פֿערזאמלונג. אַ רעגולאציע פֿון 60 פראָצ. אָדער מעהר, פֿאַ-דערס די הסכמה פֿון אַ געוועזליכער מעהרהייט קרעדיטארען, וועלכע רעפרעזענטירען 2 דריטעל פֿון אַלע תביעות; אַ רעגולאציע דאָגעגען אויף וועגער ווי 60 פראָצ. פֿאָדערט די הסכמה פֿון וועגיסטענט 4 פֿינפטעל קרעדיטארען.

אין בעשטימטען טערמין דארפען די מאנער זיך שטעלען אין געריכט און מעלדען זייערע תביעות, אָנגעבענדיג די געהעריגע בעווייזען. די פֿאָרגעשטעלטע תביעות קאָנטראָלירט דער ריכ-טערקאמיטאָר. די אָנערקענטע תביעות ווערן אַריינגעצויגן אין דער רשימה פֿון די חובות צוזאמען מיט די ציינען פֿון טאָג, ווען די אונטערהאַנדלונגען האָ-בען זיך אָנגעהויבן. אויב דער חוב איז אויס-געשטעלט אין אויסלענדישער וואָלוטע ווערט ער

אויסקורן - האנדער
דאָס אַרענדירע אָ סאָך געהער צו דער קאָ-טעגאָריע אויפֿקורן-מסחרים (סקופ). מיטאָר אָבער אויפֿן סמך פֿון אַ סקופֿ-פּאַטענט נישט פֿערקלייבן קיין אויבסט אויפֿן אָרט פֿון אַ בודקע אָדער סטראָגאָן. קום פֿערקלייבט מען טיילווייז יאָ, מוזען אויס-געקלייבט ווערן 2 פּאַטענטען.

אויסקורן - האנדער
דאָס אַרענדירע אָ סאָך געהער צו דער קאָ-טעגאָריע אויפֿקורן-מסחרים (סקופ). מיטאָר אָבער אויפֿן סמך פֿון אַ סקופֿ-פּאַטענט נישט פֿערקלייבן קיין אויבסט אויפֿן אָרט פֿון אַ בודקע אָדער סטראָגאָן. קום פֿערקלייבט מען טיילווייז יאָ, מוזען אויס-געקלייבט ווערן 2 פּאַטענטען.

Wolsky
האט זיך איבערגעצויגען אויף
צינער-גאס 11, טעל. 238-02
נעמט אָן אין הויז-אין ווענערישע
טראַנקוויילע, מענער-שוועכע
פון 11-8 ביי טאָג און פון 9-4 אָווער

אויספֿלוגען קיין פֿאַלעסטינע
פֿון — 630 ז'ר.
אַרבייט
„אַרבייט“ פֿערטיקווער 18, טעל. 9-33

מאַריאַן האָט זיך צוריקגעצויגען אויף עטליכע טריט און האָט נישט געוואוסט וואָס צו ענטפֿערען. ער האָט שוין אַרױסגענומען פֿון טאָש אַ מטבעה און געזאָגט:
— איהר דאָרט אַ נדבה, אָט האָט איהר זי, דערביי האָט ער דערלאָנגט דעם קלייפֿעל די מטבעה, וועלכע ער האָט געהאַט אין האַנד.
— אַ דאנק, פֿאַניע מאַריאַנע, איהר דאָרף נישט קיין נדבה, איהר וואָלט אייך געקענט געבען אַ גרעסער נדבה, ווי איהר דערלאָנגט מיר דאָ. וואָס דען פֿערלאָנגט איהר פֿון מיר?
— איך וואָלט אייך געוואלט בעטען, אָדער פֿאַרלעגען אייך, אז איהר זאָלט מיטגעגען מיט מיר אויף אַנאַקאָט, וואו מ'וואָרט אויף אייך.
— איך קען איהר נישט, און ווייס נישט, וואָס איהר ווילט פֿון מיר.
— איך בין נישט קיין מערדער, לויט מיין אויסזעהען, דאָרט איהר זיך אָנשטויסען, אז איך קען נישט קיינעם בעפֿאַלען, איך בין צו שוואַך דערצו. מיר האָט נאָך קיינער נישט אָפּגע-זאָגט אין אַ זאָך, וועלכע איך בעט יענעם, ווען יענער פֿרויבט מיר אָפּצואַגען, דאָן קאָדער איהר מאַריאַן איז געבליבען שטעהען צוגישיט. ער האָט נישט געוואוסט, וואָס דאָס זאָל בעדייטען, ווער איז דער דאָזיגער עקסלהאַפּטער מענשעלע וואָס וויל יעצ?
— זיט נישט צווי פֿערוואַנדערט און קאָקט מיך נישט צווי אָן, פֿאַניע מאַריאַנע, נאָך קומט מיט מיר.
מאַריאַן האָט זיך אומגעקוקט אין אַלע זייטען צו ס'איז נישט פֿאַראַן איינער אין דער גאַס, אָדער ס'וועט זיך נישט געווייזען קיין פֿאַליציאָנט אז ער זאָל איהם אָפּראַטעווען פֿון די הענד פֿון קריפֿעל. די גאַס איז אָבער געווען פֿוסט. קיין איין מענטש האָט זיך נישט בעווייזען אין דעם ווייטגען, שמאַלען געסע?
(פֿאַרשטענדיג קומט)

ביי דעם דאָזיגען געשפּרעך האָט מאַריאַן צו געפֿיהרט סאָבאַץ צום האָטעל וואו זי האָט גע-וואוינט און האָט האַציג מיט איהר זיך געווענענט דאָן האָט ער געטראַכט, וואוּאָהין ער אַליין האָט צו געהען.
די לאַמפּען אין גאַס זענען שוין געווען פֿער-לאַשען און די זון האָט זיך נאָך נישט געהאַט בעווייזען פֿון הינטער די הויכע שטאַטישע הייזער. די גאַסען זענען נאָך דעם שטאַטקען רעגען געווען טיטוטקעס האַבען זיך בעהאַלטען אין די פֿער-טיפּונגען פֿון די פֿראַנט-הייזער. קעלנער און מר-זיקאנטען האַבען זיך צוריקגעקערט פֿון וויער געגאנגען נאָכט-אַרבייט אין די פֿערשידענע לאַקאַלען מאַריאַן האָט אַ צייטער-געגעבען. ער האָט געזיגט אז דאָס איז פֿון קעלט. מאַריאַן האָט זיך אויפֿ-געשטעלט דעם קאַלער פֿון מאַנטעל און איז געגאנגען אין דער קוואַרטיר, וואו ער האָט גע-וואוינט, ווייט ער האָט פֿערלאָזען זיין וואוינונג, זיין פֿרוי און קינדער. ווי נאָך ער האָט זיך אַריי-געדרעט פֿון דער הויפּט-גאַס אין אַ ווייטג גע-סעל אַריין איז איהם אַנטקעגעגעקומען עפּיס אַ מאַדנע פֿערשיינדעל, פֿאַר וועלכען מאַריאַן האָט זיך שטאַרק דערשטאַקען. דאָס איז אַ קליין הוי-קערדיג, פֿערקלייפֿעלט מענשעל, אַנאַקעלעאַפּטע בריאה, וואָס האָט געקענט אָנזאָרפֿען אַ שרעק אויף יעדען איינציגען, וועלכער האָט איהם דאָס גרעסטע מאל געזעהן. דאָס בעשעפֿענישל האָט געהויבט אויף אַ פֿוס, אויסגעשטירעט די צייהן און ביים עקסלהאַפּטען לאַכען האָט גערינגען דער שוים פֿון מויל ווי ביי אַ פֿערד. מאַריאַן האָט געוואלט אויסמיידיען דעם פֿערשוין און געוואלט אַריבערגעהען אויף דער אַנדערער זייט גאַס אָבער דער קריפֿעל האָט איהם פֿערשטעלט דעם וועג און אַרויסגעהירושעט ווי אַ יונג פֿערד.
— פֿאַרוואָס עטליכע זיידע, פֿאַניע מאַר-יאַנע, איהר וואָרט טאַקע דאָ אויף איהר.

משימדים

סענסאצ. שאַנערדער ראמאן פון היינטיגען יודישען לעבען

ענין, בדי ע"ז זאל שטענדיג וויסען ווי צוויי די לאַגע זעהט אויס.
— ס'האָט אָנגעהויבן קום צו טאָגען, ווען(מאָר-יאַן האָט פֿערלאָזען דעם קאָפּאָרט, האַלטענדיג די טענערין סאַבאַ אָנשטער'ן אַריס. ער האָט פֿעסט צוגעדריקט איהר האַנד און האָט גע-שעפּטשעט:
— סאַבאַ, דו ליבסט מיך, סאַבאַ! דו זעהסט וואָס פֿאַר אַ קרעכט איך ברענג פֿאַר דיר, סאַבאַ זאָג מיר אויב דו ליבסט מיך צוויי שטאַרק, ווי איהר דיר.
— פֿערשטעהט זיך, נייין נאָאוי וינגעל, איך פֿערשטעה אפּצושטאָצען דאָס אַלץ, וואָס דו טוטס צוליב דער ליבע צו מיר. געוויס ליב איך דיר מיט דער גאַנצער שטאַרקייט, דו ווייסט וויפֿיל אַמאַטאָרען איך וואָלט געקענט דאָ האַבען אויף מיר. אָבער איך וויל זי אַלע די טיר. דו איינער ביזט ביי מיר געבליבען, איך קען זיך אויף דיר און פֿון דיר וועל איך קיינמאל נישט אַוועקגעהען.
— איך דאָנק דיר סאַבאַ, איך דאָנק דיר, איהר פֿיהל זיך ווי ניי-געבוירען. איהר האָב ערשט איצט דערפֿיהלט, וואָס דאָס הייסט גליק. ביז-אויס איז מיין פֿאַמיליע און מיין טעטיגקייט נאָך ייטען אַנערצואַן גליק.
— גו, מיין ליבער מאַריאַן, זי נישט צווי סענטימענטאַל און זאָלט האַבען די בעסטע האַ-נגען.

— אויב איך וועל דיר האַנקא נאָך קענען מיט עפּעס העלפֿען וועל איך דאָס זיכער טון, האָט מאַריאַן געזאָגט, פֿונדעסטוועגען וואָלט איך שוין איצט געמיינט, אז דו דאָרפֿסט דיר דעם גאַנ-צען ענין נאָך גוט איבערלעגען. נאָך דעם לאַג-גען און אויספֿיהרליכען געשפּרעך, וועלכען איך האָב היינטיגע נאָכט געהאַט מיט מאַריאַנען, האָב איך נאָך נישט פֿערלאָרען די האַפֿנונגען, אז זיין מיינונג וועט זיך ענדערען און ס'וועט זיך נאָך שאַפֿען אַ מעגליכקייט, אז ער זאָל זיך צוריקגעהערן צו דיר מיט דיין קינד, הגם ביז איצט האָלט ער זיך נאָך ביי דאָס ווייניגע.
— נייין, מיין ליבער הענריק, איך וואָלט דאָס אַפֿילו נישט געוואלט. אַזאָ געוואונגענער צו-ריקקעהר וואָלט פֿאַר מיר געווען פֿעלייגנענד. וועגען זיין צוריקקומען קען נאָך זיין אַ רייד דע-מאָלט, וועט ער וועט זיך אַליין איבערצייגען, ווי שלעכט ער האָט געטון, אָהן שום צוואַנג און ווירקען אויף איהם. דעמאָלט וועל איך זיין די, וועלכע וועט אויף איהם רחמנות האַבען און איהם צוגעהאָלן צו זיך.
— אַלואָ, נקמה, האַנקא, וואָס?
— נייין, נישט קיין נקמה, נאָך אַמביציע איז עס און דאָס האָב איך שטענדיג געהאַט.
הענריק איז אַוועק פֿון האַנקא'ן צו זיין בע-שעפֿטיגונג. ער האָט נאָך נישט רעזיגנירט פֿון זיין אַקציע און בעשלאָסען נאָכגעפֿאַלען דעם

מאי

וואך 5
7.08

זונטאג

5

ב

איר חרצה

די פייערונגען פון 3-טען מאי איז לאדז דעפילארע, גאטעסדינסט, האנדערטע, אהאדעמיעס די ענדעקעס מאכען אנטיסעמיטישע אויסגעשרייצען

פייערונגען פון ווארשע און די ענדעקעס ראט-
מענער מיטן "פיהרער" קאוואלסקי. צו דעם דא-
זיגען צוג האט זיך אויך צוגעשטעלט א גרופע היט
לעוואנעס פון קאלעסטי חדר.
נאכדעם ווי מען האט אוועקגעלעבט א קראנץ
פאר'ן דענקמאל פון קאשטשוסקא אויף פרייהייט-
פלאץ, איז דער צוג, מיט דער פאמאקסא גאס
אונטען צו העלענהאף וואו ער איז, נאך די גע-
לעגענהייטס-רעדעס אויפגעלעבט געווארען.
בייטאג זענען אין די טעאטערן פארגעקומען
פארשטעלונגען פאר דער יוגענד און מיליטער.
אויף די ספארט-פלעצער זענען איינגעארבעט גע-
ווארען פערשידענע ספארט-איבונגען. אין די פאר-
קען און אויף די פלעצער האבען געשפילט אר-
קעסטערס. אין אווענד האט מען אויך פרייהייטס-
פלאץ אויסגעשטעלט קאלירטע ראקעטען, בענגא-
לישע פייער א.ד.גל.
אין פערשידענע געזעלשאפטליכע ארגאני-
זאציעס זענען דעם 3-טען מאי פארגעקומען אקצ-
יעס.

ניאציעס, פאליציי, סקאוטן א.ד.גל.
אין דער סינאגאגע איז פארגעקומען א גא-
טעסדינסט פאר די שילען פון די מיטעל-שולען.
מיט א געלעגנהייטס-רעדע איז ארויסגעטרעטען
דער בראדע.
אין דער אלטשטעטישער שוהל אויף וואל-
באסקא איז אין דער געגענווארט פון די פאר-
שטעלער פון דער מאכט: פון ד.א.ק. גענ. לענגער,
וויצע-וואויטאדע פאטאצקי, דירעקטאר פון האנד-
דעלס-הויז קובאסקי א.א. פארגעקומען א פיי-
ערליכער גאטעסדינסט, בעט וועלכער עס האבען
געהאלטען ארגונג די מיטגלידער פון פערשי-
דען יודען - אנטוויקעלענער אין די קאמפער פאר
פאליציעס אונטערגעגאנגענע.
ארום 11 א זיגער פארמיטאג איז דורך די
הויפט-גאסען ארויסגעגאנגען א דעמאנסטראציע
צוג פון ענדעקעס מיט פלענער און אקעסטערן.
פון צייט-צו-צייט זענען פון צוג געפאלען אנט-
סעמיטישע אויסגעשרייצען, פערשט זישידאמי.
בראש פון צוג זענען געגאנגען דעפוטאט

זעהר פייערליך איז אדורך דער 3-טער מאי
אין לאדז.
9 א זיגער אינדערפריה זענען ביי דער אג-
ווענעוויט פון דער שול-יוגענד פון די מיטעלע
פאלקשולען, פארגעקומען גאטעסדינסטען אין אלע
קאשטשולען, שוהלען, קירכעס.
אין גארניזאן-קאשטשאל אויף יעזשי גאס,
איז פארגעקומען א פייערליכע גאטעסדינסט,
דירעקטאט דורך דעם ביסקאפ יאשינסקי. אין
דער גאטעסדינסט האבען אנטוויקעלענער דער ווא-
יוואדע האקע-נאוואק, וויצע-וואויטאדע פאטאצקי,
געזעצאל לאנגער, דער שטעטישער סטאראסטע,
דער וואנע, דער פרעזעס פון קרייז-געריכט, דער
פראקטאר, קאמערדאנט פון דער פאליציי, דער
רעגירונגס-קאמיטאר א.א.וו.
נאכדעם איז פאר'ן גארניזאן-קאשטשאל פאר-
געקומען א דעפילארע, וועלכע עס האט אויפגע-
מער דער וואויטאדע האקע-נאוואק, און גענע-
ראל לאנגער. אין דער דעפילארע האבען אנטווי-
קענען די ארטיגע פולקען, מיליטערישע ארגא-

מארגען ציהונג!

די גרעסטע סאלעסאדור איז לאדז
פיעטריקאווער 22
פיעטריקאווער 66
נאוואמיססא 1

מאכט בעקאנט, אז שוין מארגען הויפט זיך אן
די ציהונג פון דער 4-טער קלאס מלוכה-לאטע-
רני און וועט ווערן פון 25-טען מאי. עס
וועלען ווערען אויסגעלאסענע צעהרליכע
געווינסען צו: 100,000, 50,000, 20,000 א.א.וו.
מיט דעם מיליאן אן דער שפיין, ווער עס האט
נאך נישט קיין לאס זאל איילען - די צייט
איז קורץ!

פאבאר פון יאהרגאנג 1914

מארגן, מאנטאג, ד. 6 מאי דארפן זיך שטעלן
8 א זיגער אינדערפריה, צום פאבאר:
פאר דער קאמיטע נומער 1 (פיעראצקי ג. 18)
די מיליטער-פערליכעטעטע פון יאהר-גאנג 1914,
וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 1. פאליציי-
קאמיטארט מיט די פאמיליע-נעמען, וואס הויבען
זיך אן מיט די בוכשטאבען:
RSSZPUWZZZ

פאר דער קאמיטע נומער 2 (פיעטריקאווער
165) די מיליטער-פליכטיגע פון יאהר - גאנג
1914, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 1. פאליציי-
קאמיטארט מיט די פאמיליע-נעמען, וואס הויבען
זיך אן מיט די בוכשטאבען:
FGHIJKLL

פאר דער קאמיטע נומער 3 (פיעטריקאווער
157, רעכטע אפיציע 2. אריינגאנג 2. שטאק) די
פאבאר פערליכעטעטע פון יאהר-גאנג 1912, קאטע-
גאריע "בע", וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון
3. פאליציי-קאמיטארט מיט די פאמיליע-נעמען,
וואס הויבען זיך אן מיט די בוכשטאבען:
MOPRSSZTUWZZZ

און די וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 5-טען
פאליציי-קאמיטארט מיט די פאמיליע-נעמען אויף
די בוכשטאבען:
ABCDEH

פאר דער פאבאר-קאמיטע אויף לאדזער פאר-
וואס (שענקעוויטש 37) די פאבאר-פליכטיגע
פון יאהרגאנג 1914, ווי אויך פון 1912 און
1913 קאט. "בע", וואס וואוינען אין זענערש,
און זייערע פאמיליע-נעמען הויבען זיך אן מיט
די בוכשטאבען:
פון A ביז I איינשליסליך

אלע וואס שטעלען זיך צו די קאמיטעס
ווארפען ביי זיך האבען דעם פאס, א צייגניש
וועגען רעגיסטראציע, שול און פאך-צייגנישען.

מערשידענעס

לויט דער איינציגטער פון ה. מ. ה. רומ-
קאווסקי און מיט דער מיטגליד פון די ה"ה יעקב
ראזען, יחזקאל בריין און גלאזינסקי, איז פסח
ביים דאווענען בעט די עליה אין א פענסיאנאט
אין קאלימנע געשפנדעט געווארען 102 זל. לטובת
דעם קרן קימת לישראל.

מלאנ-סינא-טעאטער
Zacheta
זגערזשער 26
היינט און פאלגענדע מען!
עסטרייכישע פילם-פראדוקציע, אינגאנצען
גערעדט אין דייטש א.א.וו.
"מאסקוואדע"
אין די הויפט-ראלע:
Paula Wessely
Olga Czechowa
Hans Moser
אויסערן פראגראם: אקטועלע גייהייטען.
אנטייב 4 נ.מ. שבת און זונטאג 12 בייטאג

נאר פעררהאז נאראנים אויף דער וועלט!

עס גלויבט זיך קיים עס איז אבער אמת: אין לאדז און אין ווארשא קען מען
פעררהאנדלען א טראמוואי, א דענקמאל, די פיעלאוויטשער פישטשע א.א.וו.
דער בעריהמטער קאפירלאוסקי ווידער אויף דער פעסלידיגונגס-באנה

אויפסניי זיינע וואונדערבארע שטיק.
ער קלינגט צו דער פירמע העסע (פעטריקאווער
111) און גיט זיך אן אלס ארוואקאט פיליפאקאוסקי.
ער בעט צושיקען א פאלטען אין דער וועלט פון
10000 זל. אין קאריראדא נעמען ער דעם פאלטען ביי
שיקיונגעל אפ, גיט איהם טרינקעלעך און ווערט
נעלם.
צו דער פירמע גארעליס (פעטריקאווער 138)
קלינגט ער אן אלס ארוואקאט רומשעוויטש, הייסט
זיך צושיקען א פוטער אויף פראצע פאר זיין פריינד
דין און בעט וועגען דיסקרעציע. אין קאריראדא נעמען
ער דאס פוטער אפ, בענעאלט טרינקעלעך דעם שיקי-
יונגעל... אזוי פיהרט ער אדורך ביי עטליכע פירמעס.
אין דער פירמע נומערעכט קלינגט ער ווידער אין
נאמען פון ארוו. פיליפאקאוסקי און הייסט זיך אפ
שיקען מיט זיין שאפער עטלעכע פלעצער. און מיט א
שאפער פון א טאקסובער ערט ער זיך אפ, ער זאל
צופאהרען צו דער פירמע נעמען די פלעצער און זי
איהם צוריקברענגען אין דעם אנגעוויזענעם ארט.
דאס צופאהרען ער דעם שאפער און ערלעדיגט...
צו דער פירמע פעטאדל, גלובנא 8, קלינגט ער
אלס ארוו. פעלקא און בעט צושיקען סוויטערס.
און אזוי א נאנצע רייה פירמעס.
דעם 17 נאוועמבער 1924 קומט קאפירלאוסקי
אין דער וואוינונג פון ז. זעלוער, וועלכער איז קורץ
פאר דעם פערשטעם נעווארען אויף 6 יאהר טורמע
פאר קאמוניסטישער טעטיגקייט. ער גיט זיך אן אלס
פאליציי-אגענט, פיהרט אדורך א רעוויזיע, פער-
פאסט אלע זאכען, נעמט א דראזשעק און מיט זיך
דעם וועכטער פון הויז אויף זאכאדנא 16, וואו
זעלוער האט לעצטענס געוואוינט, און פיהרט די זא-
כען צום פאליציי-קאמיטארט. דא שיקט ער דעם
וועכטער ארויף אין קאמיטארט אונטערשרייבען
דעם פראטאקאל און אליין ער איז דער צייט
נעלם געווארען מיט די זאכען.

א קאסירער, און דער לעצטער האט ביי איהם צו-
גענומען אנדערטהאלבען מיליאן זל. און איז אנטלא-
פון. פאלד האבען זיך נעכאפט אויף דעם שווינדל
אויך די סוחרים, וואס האבען איינגעקויפט די פאר-
זעלען און האבען איהם צוגעצויגען צו פערנאט-
ווארליכקייט.
נאכדעם איז קאפירלאוסקי ארויסגעפאהרען
קיין ווארשא און דארט פערקויפט פעס א נאציאנאלע
סוחר די צופאהרעכע ווארשא - אטוואצקי. א קאנ-
טע אויף דער טראנסאקציע האט קאפירלאוסקי בער-
קומען ביי יענעם נאר א האלבען מיליאן זלאטים.
עטליכע נאציאנאלע פויערס האבען אפגעקויפט ביי
קאפירלאוסקי'ן די טראמוואי-ליניע אין דער פאר-
שטאט.
אין דער זעלבער צייט טרעפט ער פעס א סוחר
פון פויען און פערקויפט איהם פאר 1500 זל. דעם
סוחר די צופאהרעכע ווארשא - אטוואצקי. א קאנ-
טע אויף דער טראנסאקציע האט קאפירלאוסקי בער-
קומען ביי יענעם נאר א האלבען מיליאן זלאטים.
עס איז א פאסט, אז קאפירלאוסקי האט די אלע
טראנסאקציעס אדורכגעפיהרט, קיין נאראנים אויף
דער וועלט פעהלט נישט.
נאך די "גלענצענער" טראנסאקציעס אין וואר-
שע קומט קאפירלאוסקי צוריק קיין לאדז און עפענט
א קאנצעסיאנירטע ביורא צו פערקויפען הייזער אויף
פעטריקאווער 17. ער פערקויפט הייזער זעהר פיליג,
פערשטעמט זיך אהן דעם וויסען פון די אינהאבער
פון די הייזער, בעקומט געלד, גיט ארויס קוויטונג
נען, פערשרייבט אויף הויפטשעק - אלץ ווי עס דארף
צו זיין.
דעם לאדזער טראמוואי נומער 3 פערקויפט ער
אין דער זעלבער צייט א פויער פון דארף נאווא-
סקאלע פאר 600 זל.
נאך דער אימפרעזע איז ער אפגעזעסען 3 און א
האלב יאהר.
אין 1934 איז ער ווידער פריי און הויפט אן

(א) אויף דער פעסלידיגונגס-באנה אין שטעטל-
שען געריכט איז נעכטען געזעסען א בעריהמטע
אין פוילען און אין אויסלאנד - דער 36-יערהריגער
וואלדימירש קאפירלאוסקי פון יארצאצין, פויער-
קרוין.
קאפירלאוסקי האט זיך בעריהמט געמאכט מיט
א ריי אויסטערלישע אפערעס, וועגען וועלכע מען
דערזעהלט, ווי וועגען לעגענדעס, אנעקדאטעס.
זיין קאריערע האט קאפירלאוסקי אנגעהויבען
אין 1912, ווען ער איז אלט געווען 12 יאהר. ער
האט אין דערזעהן צוגענומען ביי זיינעם א פעטער,
500 מארק און בעקומט דערפאר 1 חודש טורמע
אפערע האט די דאזיגע שטראף, די תפיסה, מיט דעם
מינדערהיינען געריכטעט אויף דעם וועג פון זיינע
קינפטיגע פערברעכערשע אינפאנאלען.
אין יאהר 1914 איז קאפירלאוסקי, דאן א 16-
יערהריגער אריינגעטרעטען אלס פרייוויליגער אין
דייטשען מיליטער.
אין יאהר 1919 וועט מען איהם אין דער פויר-
לישער ארמעע, און פאלד האט ער זיך געלאזט דער-
קענען פון דער שלעכטער זייט. ער האט דעפיר-
ירט פון דער מיליטערישער קאסע 15 מיליאן מארק
און אנטלאפען.
מען האט איהם נעכאפט און ער איז אפגעזעסען
פאר דעזערציע און דעפירדאציע 7 און א האלב יאהר
טורמע.
אין 1927 איז ער געקומען קיין לאדז. אויף פעט-
ריקאווער האט ער געעפענט א קאנצעסיאנירטע
ביורא צו פערקויפען וואלד-פארזעהלען אין דער...
פיעלאוויטשער פישטשע. ביי פערשידענע סוחרים
און אינדוסטריעלער אין לאדז האט ער בעקומען א
קאנטא פון די איינגעהאנדעלטע שטיקער פון דער
פיעלאוויטשער פישטשע 2 מיליאן זל.
עס האט איהם אבער נישט געליקט: ער האט אן
געטראפען אויף פונקט אזא פויגעל, ווי ער איז אויף

פון ווארטע-צייטער ביי ארוו. ראפינאוויטש האט
קאפירלאוסקי ארויסגעגעבן עט א פוטער און בעק-
מען דערפאר, נאך פרייזער, 3 יאהר טורמע.
אריינגעפאלען איז ער, ווען ער האט אין א פיר-
מע בעשטעלט א פארטיע סוחר. און זיך אנגעגע-
בען אלס אינהאבער פון דער צוקערניע - פיאנאט-
קאווסקי. מען האט איהם דערקענט און ארעסטירט.
11 פראצעסען האט געהאט אויף זיך קאפיר-
לאוסקי פאר יעדער פעזונדערן סטא האט קאפיר-
לאוסקי בעקומען 2 אדער 3 יאהר. אין צוזאמענפאל
אבער 3 יאהר תפיסה.
נאכ'ן אפזייען די שטראף זאל קאפירלאוסקי
אריינגעזעצט ווערען אין הויז פאר פערדארבעט
פערברעכער אין קאדאוו אויף אן אונטערשטימטער
צייט.

מעאטער "פירמאניע" נארוואוויטש 20
די לאדזער ליבלינגע
די בערימטע קינסטלער
ר. שוויטש
א. סאמבערג
מ. לאמפע
מיט זייער אנשטאט
היינץ וואטאג
אין מארגן מאנאטאג
9.15 אונט
אונוידערפליכע לעצטע 2 מאל
דער שלאנער, וועלכער האט א געוואלדיגען רושם געמאכט אין לאדז
אין 10 בילדער, פראגא אן
קולטור פון רושע יאקובאוויטש
רעזיש: מ. לאמפע
מוזיק: ד. בייגעלמאן
היינץ ביימאג אנפאנג 4.30 צו ביליג פרייען א. סאמבערג'ס גרויסע אינפירי-
דער ארבייטסלאזער
אין 3 אקטען, 8 בילדער פון מ. ווייבא. - געזאנג - טאנץ - מעסען-סענעס
אויפ'ן פערלאנג פון הונדערטער טעאטער-בזוכער דינסטאג, דעם 7 מאי, 9.15 אונט
מ. לאמפע'ס גרויסע אינפירי-
- נאך איין און איינציג מאל -
פון שלום עריכט.

דער ביאלאגישער רבי הרב ר' סדרכי
ירמיהו שליט"א. וועלכער וואוינט אין ווארשא
אין נעקסטע אויף שבת און וואוינט אין ביאלא-
בוס: גיט שטיבעל, שווימסקא 19.
Dr. med. P. Braun
צוריקגעעהרט פון פארו
פעציאליסט פאר היט. און ווענערישע
קראנקהייטען
נעהט אן פון 8 ביז 11 און פון 4 ביז 8 אונט
Cegielna 4, tel. 16-290.

דער פאלקס-בליט אינוועסטיציע-הלוואה

קומט פאר אונזערע שעה אידישע דורך דעם דא-
יא פון דעם פראפאגאנדע-קאמיטעט וועגן דער
אינוועסטיציע-הלוואה.

* * *

מען איז מודיע, אז די קאסע פון פאנא נאכפא-
ראסטווא קראווענא אין לאדז וועט אנעמען זיין
טאג, ד. ה. היינט דעם 5 מאי, צייכונגען אויף דער
3% אינוועסטיציע-הלוואה אין משך פון נאנצען טאג
(פון 9 אינדערפרי ביז 7 אין אונזער).

פון "לאפא"

אויף דער קאנפערענץ פון די יודישע פער-
איינען און שולען וועגן ארגאניזירען די "לאפא"-
וואך האט דער פרעזענט פון דער יודישער קהלה דעם
מינצער-מיטגליד, אז די יודישע קהלה וועט
א לעבענס-לענגליכער מיטגליד פון "לאפא" און וועט
איינצאהלען 150 זאטעס.

* * *

די מיטארייטער פון דער פרעמ אייזער און
שווייטער האבען בעשלאסען זיך פערשייבען אלס
מיטגלידער פון "לאפא" און שאפען אן ארטיגע גרופע

לאדזער אפטייקען סובסקריבערן די
אינוועסטיציע-הלוואה

אויף אונזערע וועגנליכער פערזאנלעכע פון
לאדזער אפטייקע-וועגנער - פראווי, אין נאך דעם
רעפארט פון ד"ר רעמבעלסקי בעשלאסען נעווא-
רען צו צייכענען די אינוועסטיציע-הלוואה אין דער
זעלבער גרויס ווי די נאציאנאלע הלוואה.

דער סוחרים - פראווי פערטריקאווער 10 האט
בעשלאסען אויפצופארען די מיטגלידער, אז זיי זאלן
לען צייכענען די אינוועסטיציע-הלוואה אין פאלגענד-
דער הויך 1 קאטעגאריע פאסטעט 4000 זל, 2 קא-
טעגאריע פאסטעט 800 זל, 3 קאטעגאריע פאסטעט
200 זל. די דאזיגע סומען זאלען געדעקט ווערען א
העלפט מיט דער נאציאנאלער הלוואה.

* * *

דער קריסטליכער סוחרים - פראווי האט אנגע-
נומען אזעלכענארען און פאר פירטער קאטעגאריע
בעשטימט 100 זאטעס, פאר מעקלערס - 300 זל.

* * *

דער סוחרים - פראווי פערטריקאווער 78 האט
אויך בעשלאסען צו צייכענען פאר סוחרים פון 1
קאטעגאריע 4000 זל, 2 קאטעגאריע 800 זל. דריטער
קאטעגאריע 300 זל.

* * *

דער טעכניקער פראווי האט פערעפענטליכט
אנאליפירט צו אלע טעכניקער, אז זיי זאלען צו-
כענען די אינוועסטיציע-הלוואה.

* * *

דער לאנדעס-פערבאנר פון דער טעכטיקל - איי-
דוסטריע האט ארויסגעגעבען א גרויסע אויפריי-
די מיטגלידער זיך צוצוואיינען מיט צייכענען די
אינוועסטיציע-הלוואה.

קאמניקאט 1

מאנאט דעם 6 מאי 5 זייער מיט 15 מינוט

דעוואלוציע פון דאנציגער גור-דען - און די לאדזער טעקסטיל-אינדוסטריע

די דעוואלוציע פון דאנציגער גור-דען קען
אבער לויט דער מיינונג פון די פערזאנלעכע-
סירט קרייזען, האבען א שלעכטען איינפלוס אויף
דער צאהל פעהניקייט פון די דאנציגער סוחרים,
וועלכע וועלן איינצו-צווייג דעם, וואס דער זעלבע
איז געשטיגען מוזען צעהלען גרעסערע סומען. די
דעוואלוציע וועט אויך האבען א שלעכטע ווי-
קונג אויף די וויסערדיגע בעציהונגען צווישן
דאנציג און לאדז. עס איז דאך קלאר, אז די דע-
וואלוציע האט געמאכט דעם ציל צו פערקלענערען
דעם פאלישען אימפארט קיין דאנציג.

זאקען געלעבטע. בלויז דער עקספארט פון גא-
לענער פון ווארשע און לאדז קיין דאנציג בע-
טרעפט 4 מיליאן זל. יערליך. נישט קוקענדיג
אבער אויף דעם לעבנס-פאסטעט איסטאט פון סחורות
צווישן לאדז און דאנציג האט לאדז נישט געלי-
טען פון דער דעוואלוציע פון גור-דען און דאס
צוליב פאלגענדע מבות: אלע טעקסטיל טראנזאק-
ציעס צווישן דאנציג-לאדז ווערען בעשלאסען.
סיי אלענע רעכענונגען, סיי אויך וועקסלען, נאך
אין פאלישע זאטעס אין נישט אין דאנציגער גול-
דענס, וואס שיק וויער דעם אימפארט פון דאנ-
ציג אין נאך א קליינער טייל טראנזאקציעס נע-
שלאסען געווארען אין גור-דענס.

א גרויסע שרפה אויף טארגאווא 57 אפגעברענט א 4-שטאדיגע פאבריק-געביידע

סקי, נאטשעליק וויער א.ד.ג. די סיבות פון דער
שרפה זענען נאך נישט פערשטעלטעט געווארען.

פרייטאג אינדערפרי האט אויסגעפראכען א גרוי-
סע שרפה אין דער פאבריק-געביידע אויף טארגאווא
57. אין דער דאזיגער געביידע, וואס געהערט צו
קארל קלאווע, געפינען זיך דריי פאבריקען: די
וועבעריי פון א.ג.ב., לאדז-לאדזער ווידע-אינדוס-
טריע און די ווארשע-טעקסטיל פון מירש און וועקסל.
אין מאמענט ווען עס זענען אנגעקומען די פייער
לעשער-אפטיילונגען, האבען פלאמען-פייער זיך
ארויסגעריסען פון די פענסטער פון 2-טען שטאק.
ביי דער שרפה האבען געארבייט 8 פויערלעשער
אפטיילונגען אונטער דער לייטונג פון קאמערנאנט
קאואלטישק.

יודיש פאלקס-טעאטער, געווישן 17.

גאטשפילן פון סינדרעל די היידל אין קאמיקע שווע פריזאמענט
די יודישע ציגיינער 15 נומער
4 נאכמיטאג

היינט זונטאג (1) געלד, ליבע און שאנדע
9 אונזער

(2) קאנצערט: 2 דרומים ניינט טאנצען. בילדען צו געסען אין קאסע פון פאלקס-טעאטער.

ביי א שלעכטען מאנע
בריווינגען ביי פערטריקאווער, שלעכטער נעשפאק אין מול
הויך, פערטריקאווער פון סוחרלעכע, ברעכען אדער צופיר
שווערמא, וויקס שוין און נאך נעשפאק ביימערמאסער
Franciszka Jozefa וויקס, שנעל און טראפאלונג, פרעיס
דאספאטירט, צו בעקומען אין אלע אפטיקען און סקלער
אפטיקעס.

נערה-אסעלעוויטש-לעגיא
היינט 11 א זיגער פריה קומט פאר אין דער
סינאגאגע, אל. קאטשעוויטש א הוכרה נאך די
געפאלענע יודישע וועלכער.
דער אנפיהרער פון לאדזער מיליטער-גארני-
וואן האט בעשטימט דעם בערע-אסעלעוויטש-
לעגיאן מיט אן ארבעטסער פון 28 פולק אלס
עהרען-קאמפאניע ביי דער פייערונג.
די תפילות וועט אפריכטען דער לאדזער מי-
ליטער-גארניז, הרב גאלדשטיין.
די יודישע דעלעגאציע דארפן קומען צו
דער פייערליכער תפילה אין דער סינאגאגע שפע-
טעסטענס האלב 11 פריה.

אויספולג קיין פאריז פאר 480 זאטעס
די היגע אפטיילונג פון "וואגאן לי קוק" אר-
גאנירט אןאויספולג קיין פאריז. דער אויס-
פולג וועט דויערען פון 18 מאי ביז 6 יוני. דער
פרייז פון אויספולג בעטרעפט 480 זל. אין דעם
געט אריין:
(1) קאסטען פון אויסלענדישען פאס און וויזעס
(2) באהן בילעטען לאדז-פאריז און צוריק (3) הא-
טעל אין פאריז צוזאמען מיט די ערשטע פריה-
שטיקען.
פרייט אין "וואגאן לי קוק" פערטריקאווער 64
טעל. 170-77.

**זיצונג פון ראט פון צענטראל-
לחי היינהענדלער-פראווי**
היינט, זונטאג קומט פאר אין ווארשע א זיצונג
פון ראט פון צענטראלען קליינהענדלער און דע-
טאליסטען-פערבאנד אין פאליזען אויף וועלכער עס
איז ארויסגעפאהרען פון לאדז ראטמאן און פרנס
כארי פיאטער, פרעזענט פון צענטראלען קליינהענד-
לער-פראווי, פאמארסקא 15.
אנדערע, וועט ראטמאן כארי רעפער-
רען די פראגען: האנדעל-שעה, צוואנגס-פער-
איינען, אומאק-שטייער פארן יאָר 1934 און
פאסטעטען אויפן יאָר 1936.

**יודישע האנדלעריקער פאר דעם
פ.א.מ.**
ווארשע, (י"א) אויף דער אלגעמיינער פער-
זאמלונג פון די פערזאנלעכע פון די צעכען אין
פאך-טעקניקעס ביים צענטראלען יודישען האנד-
ווערקער-פערבאנד אין ווארשע, וועלכע איז די
טעג פארגעקומען, זענען איינשטימיג אנגענומען
געווארען צו. א.ב. פאלגענדע בעשלוסען:
עס וועט געשאפען א פערזאנלעכער קאמיטעט
פון די פארשטעהער פון די ווארשע צעכען
און האנדלעריקער-טעקניקעס מיט דער אויפגאבע
צו פיהרען א טעטיגקייט צווישען די מיטגלידער
לשכת א.א.מ.א. הויך דעם וועט איינפירענדיג
אנאקציע צווישען די מיטגלידער, כדי זיי זאלען
זיך פערשריבען אלס אינדיוועלע מיטגלידער
פון א.א.מ.א.
די פערזאנלעכע בעשליסט צו נעמען אןאק-
טיווען אנטוויקלען אין דער "וואגאן לי קוק" און
דער צייט פון 19 מאי 1935 יאָר אין בעזא-אין-
טראגט דעם נע-געשאפענע קאמיטעט אדורכ-
צופיהר, די דאזיגע אקציע.

דער פראפאגאנדע-קאמיטעט פאר דער אינוועס-
טיציע-הלוואה אין לאדז, וועלכער איז טעטיג און
סערן פארזיך פון סטאראסטע ר"ר וואגאן און אין
וועלכען מ'וועט פערטערען אלע שייכטען פון דער
לאדזער בעפעלקערונג, הערמאנט וועגן די נוצען,
וואס מ'ברענגט די אינוועסטיציע-הלוואה פאר יעדען
צייכער און פאר דער מלוכה, וועלכע וועט קענען
נעבען ארבייט דער האלב-מיליאנער מאסע אר-
בייטלעכע.

רעוואלוציע פון די פערזאנלעכע

פאלגענדע פערזאנלעכע האבען אנגענומען בעשל-
סען וועגען צייכענען די אינוועסטיציע-הלוואה:
דער פאבריקאנט-פראווי, זאכאנדיא 68 האט
בעשלאסען צו צייכענען לעבנס-פאסטעט 50 פראצענט
פון דעם, וואס איז נעצייכענט געווארען בעת דער
נאציאנאלער הלוואה אין מוזען, ביים צייכענען הע-
כער סומען קען מען דעקען 50 פראצענט אין אפ-
לינאציעס פון דער נאציאנאלער הלוואה.

* * *

די אינדוסטריע-קאמפאניע ביים וואווארשע קא-
מיטעט פון דער אינוועסטיציע-הלוואה האט ארויס-
געגעבען אןאליפירט צו אלע אינדוסטריעלער, אז זיי
זאלען צייכענען די אינוועסטיציע-הלוואה אין דער
הויך פון 50 פראצענט פון דער נאציאנאלער הלוואה
אין מוזען.

* * *

**צי האסטו דיר
רעזערווירט
א פאס
קייז
שעכאסלאוואקיי?**

איינשרייבונגען
נעמט אן

Wagons-Lits Cook
Łódź, Piotrkowska 64.

אפטייען
היינטיגע נאכט-דיזשורען
(א) היינט ביינאכט דיזשורען: ס. יאנקע-
לעוויטש וואלע-שטאט 9, גלוצקוויטש (נארוטא-
וויטשא 6, ע. האמבורג (וילנא 50), פ. פארי-
לעוויטש (פערטריקאווער 307), א. פערטריקאוויטש
(פאמארסקא 81), 7. שטעקל (לימאנאוויטש 37).

**מיט 20 פראצענט מעהר אויף
די זומער-האלאנדישע**
זעהט פאר דער בודזשעט אויפן
לויפערדען יאָר

ווי מיר דרוויסען זיך האט דאס מיניסטער-
יום פון פרעזענטליכער שיק אין פרעזימאנט-
אויף די זומער-קאלאניעס פאר קינדער און יוגענד
אויסן לויפערדען יאָר, פאראויסגעזעהן, אויף לא-
דזער וואווארשע 45,928 קינדער.
דאס אויסהאלטען די קאלאניעס זאלען קאס-
טען 943,584 זל.

אין פערנלייך מיטן פערזאנלעכע יאָר מיט
20 פראצענט מעהר.

**היינטיגע אינטערעסאנטע פאר-
לעזונג פון מעלער י. אדלער**

היינט, זונטאג 8 אונזער וועט דער בע-
ריהמטער מאלער יאנקעל אדלער אין לאקאל 57
ווי אויסשטעלונג אויף 6-טען שטריסע 2 האלטען
א פארלעזונג וועגן דער נייער מאלעריי. נאך דער
פארלעזונג דיסקוסיעס.

די אינטערעסאנטע טעמע ווי אויך די פער-
זאן פון פרעזענט זענען די גארמאנטע פאריז-
ערפאלג פון דער דאזיגער פארלעזונג אין די
אויסשטעלונג-זאלען פון יאנקעל אדלער'ס פרע-
טיגע לייזונגען.

יינער פראגראם פון "סאפארי"

די ענערגישע דירעקציע פון פאפולערען קאבא-
רע-רעסטאראן "סאפארי" איז אויך דאס מאל
געלונגען צוזאמנעשטעלען א געלונגענע פרא-
גראם, וואס איז רייז מיט זעלטענע טעניק.
דעם גרעסטען פערדינסטען פריזאלע האט דער
טאנץ-טריק, קירא, ראבי און הארי, וועלכע פיה-
רען אויס וואונדערבארע טעניק. זיי צייכענען זיך
אויס מיט עלעגאנץ, שיק און טיפער פערשטענד-
ניש פאר דער טאנץ-קונסט.

פון גרויסע פערנעם איז וויער, קאריאקא-
טאנץ און פאנטאמיע.

דער איינדרוק איז א גאר שטארקער און די
שטורמישע אפלאדישע פערנען זענען עהרליך פערדינס-
ט. מ.

ראדיא-פראגראם
זונטאג, דעם 5 מאי
9 פריהמארגען-אידעיע, 9.06 גימנאסטיק,
9.20 פליטען, 9.45 יודיעות, 10 פליטען, 10.30
נאטעסדינסט, 11.57 צייט-סינאגא, 12.03 יודיעות,
12.05 טאטע-איבערוויסט, 12.15 וועקסטער מוזי-
קאלישער פריהמארגען פון שטיקאטוויטש-סימ-
פאניעס, 2 קאנצערט, 3 פעליטען, 3.15 קאנ-
צערט, 3.45 פון די טוטעלעכע 4 סאליסטען-
קאנצערט, 4.40 רעזיטאציע אין פראו, 5 מאנדא-
לייטען קאנצערט, 5.35 א שמועס פאר קינדער,
6 קאנצערט פון וויענער קאמערזע-אקעסטער,
6.45 פארלעזונג, 7.08 פליטען, 7.35 אידעיע,
7.55 וואקאליש-מוזיקאלישע אידעיע, 8.30 פליטע
פאלישע סקיצע, 8.45 אונזער-יודיעות, 9 הער-
שיל, 9.30 קאנצערט, 10 ספאגא-יודיעות, 10.05
דעקאמא-קאנצערט, 10.15 ספאגא-יודיעות,
10.30 קאמפאזיטארען קאנצערט, 11.15 יודיעות
11.40 מיינע.

רעפערענסאנץ - טעאטער "ראומאישטי" ציגער-גאס 27, טעל. 112-25. דירעקציע: דוד צעלמיסער.

נאכשפילען פון די אמערי-
קאנער סטאר-קינסטלער
סיינינגאלד
— אין —
סעם אויערבאך

ווידערהאלונג פון דער גרויסער פייערליכער פרעמיערע
פאפולערע פרייזען — פאפולערע פרייזען
שפאנענדיגע האנדלונג פערקאפערנדיגע אינטערעסאנטע סצענעס!

"מאמע אויגליבטע"

מעלאדראמע אין 4 אקטען מיט געזאגט און סעקן פון בן-צבי
מיט סיידי שיינגאלד און סעם אויערבאך אין זייערע קרוין-ראלען.
מאמע אויגליבטע
אין 4 אקטען מיט געזאגט און סעקן פון בן-צבי
מיט סיידי שיינגאלד און סעם אויערבאך אין זייערע קרוין-ראלען.

די פרוי, וואס שווייגט

מיט סיידי שיינגאלד און סעם אויערבאך

נארישע פלאפערעייזען פון נאצישישע עקספערט

אויפ'ן פראצעס ווענען די פראטאקאלען פון די זקני ציו"א איז בערן

פאלק איז פעהיג צו בעטראכטען אלע ארגומענטען
פאר און געגען און אומטילען אויז ווי עס דימטירט
דער געוויסען.
ה' שטרייכער'ס שפאט אויף אונזער ארדעס,
שרייפט ווייטער, "לע דעמאקראט", וועלכע שטראמט
פון זיין, "שטרייכער", קען נישט דינען אלס בע-
שטעטיגונג, אז די געפיהלען פון זיין פריינד היט
לער זענען בעזונדערס פריינדליך לגבי אונזער לאנד,
דאס וועט אונז אבער נישט אפערשעקען, פערקעהרט.

פון דער לאדזער פערזע

באנק פאליטיק	89.00	-	-	-
3 פראצענטע בורזאולאנע	42.75	-	-	-
דאלידאקא	52.75	-	-	-
סטאטיוואציע (אמ.)	64.63	-	-	-
ווארשאווער ס.ב. 1934	60.00	-	-	-
לאדזער	52.50	-	-	-
ענגלישער מונט	25.65	-	-	-
דאלידאקא	5.26	-	-	-
נאלידאקא	9.18	-	-	-
נאלידאקא	4.75	-	-	-
דייטשער מארק	1.94	-	-	-
דאנציגער גולדען	1	-	-	-

מערהונג

ידישע געזעלשאפט פאר לאנדקענסשאפט אין
לאנדז, וואלטשטאנקא 35

קאלאניע אין קארוויע:
דעם 1-טען יוני ווערט געעפנט די טוריטישישע
אפרה-קאלאניע בייז באלטישען ים, אין קארוויע.
קארוויע איז דאס שענסטע ווינקעלען און דאס
בעסטע אפרה-ארט אויפ'ן פאלישען ים-ברעג. די
קאלאניע געפינט זיך אין דער גרעסטער וויללע
זאגיש, קארידא-סיסטעם, 1, 2 און 3-פער-
זאגיש צימערן, געשאמאקט און גארעאפלט דער-
בעהונג, 5 מאל טעגליך.

די אלגעמיינע טוריטישישע און קאליגאר -
לייטונג געפינט זיך אין די הענד פון בעקאנטע
פאמערע.
פאר די קאלאניסטען פון 1-טען יוני זענען פא-
ראן בעדייטענדע הנחות. איינשרייבונגען נעמט
אן דער סעקרעטאריאט פון דער געזעלשאפט טעג-
ליך פון 10 ביז 1 אויף 5 ביז 10 א זיגער 981

פארזיצערס אין לאנדזן לויט דעם בעריהטען ווערק
פונ'ם גרויסען יודיש-דייטשען דיכטער
ליאז פויכטוואנגער
די הויפטראלע פירט אויס דער געניאלער פילם-ארטיסט
האנראד וויידט

שארפער אויסטריט פון א שווייזארישער צייטונג

געגען דער נאציסטישער העצע ארום
דעם בערנער פראצעס

זשענעווע (ט"א) דער פראצעס ווענען די
א. ג. פראטאקאלען פון די זקני ציו"א שיינט ארום
צורופען א געוויסע געוויסע צווישען אונזערע
צפון-שכנים - שרייבט די שווייזארישע צייטונג
"לע דעמאקראט". עס איז פשוט גראטעס צו בע-
הויפטען, אז עס איז פארהאן א וועלכע עס איז יודי-
שע השפעה אויף דער עפענטליכער מאכט אין דער
שווייז. עס איז קיינמאל נישט געווען מעהר ווי איין
יודישער דעפוטאט אין דעם שווייזארישען פערדעראל
פארלאמענט. קיינמאל איז אויך נישט געווען קיין
אויז יוד אין דער פערדעראלער רעגירונג. דאס וועלכע
איז נוגע די רעגירונגען, פאר די פערשידענע קאנ-
טאנען.

די געריכטס-מאכט אין דער שווייז איז פולשטענ-
דיג אפגעטיילט פון דער רעגירונגס-מאכט און די
אדמיניסטראטיווע ארגאנען האבען נישט קיין שום
איינפלוס אויף די געריכטען. די נאנצע שווייז האט
דעם פולען צוטרוי צום בערנער ריכטער, וואס פאר
אנאורטייל ער זאל נישט ארויסטראגען. אונזער

הראנקע אויף דעמאקראטיזם אין ארמאטיזם

לייערען זעהר שטארק פון די פלאצלינגע און אפלטע
וועטער-ענדערונגען איבערהויפט אין דער איז-
טיגער איבערגאנג-צייט. די פיינליכע רעא-
מאטישע און ארטעטישע שמערצען ווערען גע-
שטילט דורך די טאקאל-טאבלעטען, וועלכע ברענגען
א פערלייטערונג אין די יסורים. די טאקאל-טא-
בלעטען ווערען גענוצט ביי רעוואמאטיזם, גיכט,
ארמאטיזם, נעוואלאגישע קראנקהייטען צו צוויי-
טאבלעטען דריי מאל טעגליך.

טוריטישען, וועלכע פערבלייבען אין א"י

קענען נישט רעכענען אויף סערטיפיקאטען

ערמלערונג פון דעם עליה-דעפארטאמענט פון דער יודישער אגענץ
פון ירושלים איז מען מודיע: דער עליה-
דעפארטאמענט פון דער יודישער אגענץ האט פער-
עפענטליכע פאלגענדע ערקלערונג: דער דעפאר-
טאמענט פלעגט ביז איצט רעזערווירען א צאהל
סערטיפיקאטען פון דעם ארבייטס-שעדיול, כדי
אז געבען די מעגליכקייטען צו פערבלייבען אין
לאנד טוריטישען, וועלכע האבען געפונען בע-
שעפטיגונג. דער דעפארטאמענט פלעגט ערטיילען
סערטיפיקאטען אין אזעלכע פאלען גאנץ וועלטען
און נאך א געוויסער אויספארשונג פון דעם ווירט-
שאפטליכען מצב און קאמיליען-בעדינגונגען פון
דער געגעבענער פערזאן.
אין חודש מערץ ה. י. האט דער דעפארטאמענט
בעקומען א מיטטיילונג פון דער רעגירונג, אז להבא
וועט די רעגירונג נישט ערלייבען צוטיילען סער-
טיפיקאטען טוריטישען פון דער קאטעגאריע. די

טראנספארטעז קיין ארץ-ישראל ערעדיט אמשנעלסטעו דירעקט
Przedborski, Kolner i S-ka Łódź, Sienkiewicza 6
tel. 247-75
מיר ערמיירען אומויסם אלערליי אינפארמאציעס.

פיו, פאלקס-טעאטער

די נעכטיגע פרעמיערע, די יודישע ציגיינערין
מיט די גאטראלערן גיזי הייזן און שלמה פרי-
זאמענט אין פאלקס-טעאטער איז אדורף מיט גרויס
ערפאלג. היינט זונטאג 4 נאכמיטאג ווערט ווי-
דערהאלט די פרעמיערע, די יודישע ציגיינערין
9 אווענד ווערט געשפילט, געלד, ליבע, שאנדע
צום שלום א פרייליכער קאנצערט א.א. "צוויי
ליתים געהען טאנצען".

ספארט

פרייטאגדיגע ליגע-מעשע

רוך-שלאנסה 0:5
נארבארניא-0:1

געגען פערשטאפונג

פון מאנען און העמאידען ווערט רעקאמענדירט
צו בענוצען סקסקארין לעפערנס. א פארציע: 1
אדער 2 פיגולעס אין אווער בעת'ן עסען.
ס'קאסט וועגן, א טימער 40 גר. צו בעקומען
אין יעדע אפטיק.
ערלויבט פון רעגירונגס-קאמיסאר פאר דער
הויפט-שטאט ווערט אונטערן נומ. Z.F.O. 8/35
z dn 25/1-1935
757

צווייטע פרעמיערע, מאמע

אין געליבטע

מיט סיידי שיינגאלד און סעם אויערבאך
נאך דעם גרויסען ערפאלג, וואס די אמערי-
קאנער געסט האבען געהאט אין לאנדז מיט זייער
סענסאציעלער פיעסע, "די פרוי וואס שווייגט"
ווערט היינט געגעבען די צווייטע פרעמיערע:
"מאמע און געליבטע".
די פיעסע איז אין אמעריקא געשפילט געווא-
רען 2 סעזאנען. די פיעסע ווערט געשפילט
היינט בייזאג ווערט געשפילט צום לעצטען
מאל, די פרוי וואס שווייגט, צו הנחה-פרייזען.

לעצטע צוויי מאל, באשקע

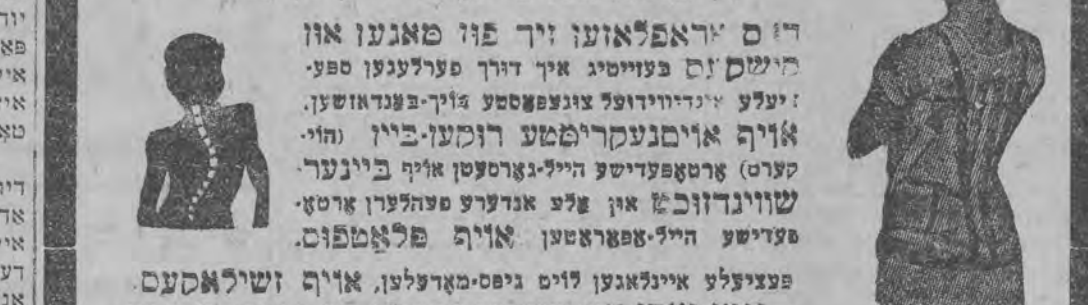
איז פיהראדמאניע

אונגוידערהאלטליך קומען שוין פאר די לעצטע
צוויי פארשטעלונגען פון "באשקע" אין פילהאר-
מאניע מיט די געסט ר. שושנה, מ. לאמפע און
א. סאמבערג. די פיעסע ווערט שוין אראפגענומען
פון רעפערטואר צוליב א נייער פרעמיערע, וואס
ווערט צוגעגרייט.
היינט, זונטאג בייזאג ווערט געשפילט סאמ-
בערג'ס אויספיהרונג פון "ארבייטלעכע". אין
אדער, "באשקע". דינסטאג ווערט געגעבען שלום
עליכ'ס מייסטערעוועק, טוביה דער מילכיגער
מיט מאריס לאמפע אין דער ראל פון "טוביה"
און שושנה אין דער ראל פון "שייטל".

ראטעוועט אייער געזונד

הראנקע אויף רופטורע (ברוך-הראנקהייטע)

פעציפלע ארטאפעידישע הייל-גומי-באנדזשען פון מין מעטאדע
הע'ן רידיקאל אונטער גאראנטיע אהו אפעראציעס
אין אלע מינים ברוך-הראנקהייטען (רופטורע) אפילו די עלטסטע
אין געסעהרליכסטע ביי מענער, פרויען און קינדער

די ס'אראפלאזע זיך פון פאנען און
הילש'נס בעווייזט אין דורך פערלענען ספע-
זיעלע איינדיינעלע צונעמאסעס זיך-פאנעראשען.
אויף אויסגעקריממע רוקע-ביין (הוי-
קערט) ארטאפעידישע הייל-גומי-באנדזשען אויף ביינער-
שווינדלונג און אלע אנדערע סעהלערן ארט-
פעדישע הייל-גומי-באנדזשען אויף פלאגאטעס.

פעציפלע איינלאגען לויט גיפס-מאדעלען, אויף ווילאסעס
- גומי-זאקן לויט מאס. קיינסטליכע הענד און פיס

ספעציעלער אנשטאלט פאר הייל-ארטאפעדישע

Spec. Ortop. O. PETRYKIEWICZ אויס
לעמבערג
לאנדז, פיראמאזויטשא 9 (אלנינסקא)
(פראנט פארטער), טעל. 177-09 נאנט פון לאדזער מאריקס-באהנהוף

בעמער קונג: דאס ערשיינען פון די קראנקע איזאנבעדינגט נויטיג.
צאהלרייכע דאמאזאנענען און דאנק-בריה.
(אין זענדש אויף סלאמאצקא 2 און 4 און אייגענע הייזער)

הינא

האפיטאל "CAPITOL"

היינט און פאלג, טעג קומט פאר אין הינא. האפיטאל
די ווידערהאלונג פון דער פרעמיערע פון דעם מעכטיגען יודישען פילם

דער פילם "יוד זיס" איז געשריבען פון א גרויסען יוד וועגן א גרויסען יוד.
פון ווירטעמבערג. "יוד זיס" איז א ליכטיגע געשטאלט, וואס רייזט די פאנטאזיע, זיין לעבען איז געווען רייך מיט דראמאטישע עפיזאדען. א נאמען, ארום וועלכען ס'וועבען זיך לעפערנס. פאר די איינצ-
פון צווייטער טראגעדיע בילדער פון פארצייטישען יודישען געטא אין דייטשלאנד. "יוד זיס" איז א געשטאלט, וואס רייזט און אינטריגירט, מאכט א טיפען איינדרוק און רופט ארויס א ציטער אין הארצען
פון צווייטער. "יוד זיס" איז א פילם פון גרויסען מערנעס, רייך אויסגעשטאפט. מאסען סצענעס מיט א פערשונדענדישער רייכקייט. "יוד זיס" איז א יודישער פילם, אונז מעכטיגען פילם האט נאך לאנד
נישט געזעהן. — די הויפט-ראלע פון פילם, "יוד זיס" שפילט האנראד וויידט מיט אונז עקספערטעס און שלמות, אז דער איינדרוק איז אונזערעכעליכער.
די ווידערהאלונג פון דער פרעמיערע
פון דעם גרויסען מעכטיגען יודישען פילם

יוד זיס" טעגליך איז הינא, האפיטאל

אנהייב פון די סענסען: אין געוועהל. סען 4 נאכמיטאג,
שבת, זונטאג און יום-טוב -- 12 א זיגער ביימאג.

BERSON-SEMPERIT

samochodowe, motocyklowe i rowerowe marki „SEMPERIT”
oraz artykuły chirurgiczne, techniczne, sportowe i t. p.

שיר

די מירמע עקזיסטירט
זייט 1885 יאהר.

אנגעקוימען א גרדיסער טראנספארט

צום זומער-סעזאן פון פערשידענע סארטן און קוואליטעטן. מיר האבן אויך בעקומען א גרויסן אינוואהל פון דער מירמע Herman Hirsch, פון די נייכסטע אויסלענדישע פלעטשאנקעס פאסאנען. מיר עמפעלען זיך דער געהערטער קונדשט

J. WINDMAN i SYN, Łódź, Piotrkowska 35, tel. 112-23.

שיר

די מירמע עקזיסטירט
זייט 1885 יאהר.

די פירמע עקזיסטירט
- זינט 1885 יאהר. -

DR.
ZYGMUNT BEUMAN
Truskawiec
ספעציאליסט פון אנטערלייב טראקטיסטן
ארבעטס זי יאהר יעחזקאל און דער
WILLA „JUTRZENKA“.

קרײנע אנאנסעז
1 זלאטי אנאנסעז בין 15 ווערטער 1 זלאטי

פערשידענעם

א בעקערײ ווי אויך א ווילדע
אויף א פנסטאנאט אדער אויף א קא-
לעניע צו פערמיטען, אדער א שותף. —
צו ערשטערען פראנציסקאנער 30, ביים
וועכטער. 7484

2. אינגאסער פארטער, טעל. 170-67.
אומק, קלינקאטאן 60, רעכטע אפיציע,
עסטע מאדעלען צו ביילע פריזען. —
פרשקעלטיגע אויספיהרונג לויט די ניי-
געמטע און ארבייט מענטשעל, קאסטימווען,
לענגע יאהרען געווען אין אויסלאנד,
שכטונג 8 דאמען-אקריסע-שניידער.

בוכה לטעריע אייגנטלעך און דע-
קלעט מיט מעשן-שרייבען לערן און
אויס גינדיק פאר 25 זי. מעשן-
שרייבען און קאממענער קום 6 זי. מיר
ערטיילען איר סטענאגראפיע-
מאדעלען און האנדעלעס-ארימעטיק. א
לעקציע 75 גר. קליניקסעפא 50. קווער-
מאנינג 75 שטוק.

א גרויסער פלעץ 5000 קו. מע.
טער אויף גארטן און פערקלענע.
צו ערשטערן פיעטריקאוו 42 3
בין 7 נאכט מע. 210-02.

שרייבען שעה און שנעל לערענען
אין דער בעה. קאליגורא 7. בערמען
אין 15 לעקס. אויך ווערט אויסגעלערנט
גוט שרייבען און זיידעשן ברוך אליהו
דעם, וואס קען גארנישט שרייבען אין
20 טעג. די עלטער שפילט נישט קיין ראלע.
די ברייטן צוגעגאליכע. לעצטע 1. מאי 4.
ו. 21. פארן פארשער.

בילינער פערקויף פון מאדערן
מעפל אויף גינסטיגע בעדינגונגען. 7טן
6טער שערמין 2 (עם פיטוריק).

Lekcje hebrajskiego i angielskiego. Postępy gwarantowane. Ceny przystępne. Narutowicza 11, n. 4, front. Zgłoszenia 5-6 popoł.

ממעט גאנץ דאז און אימגענעד
אין ערשטונג פון אונזערע לייטונגען און
קאנסטאנטן אפן ווי שוין געקענט אין פער-
טענטערע מיטל-לייטונגען און געווארן די
ריסען אין הערן און דאמפן-קליידונג און
אין גארעם ווערט אונטערזיכט פון די
בעסטע פאכמאנער קומט דייטשלאנד צו
ווערן ביליגע פרייזן. היינט איז אביסל-
ייגעט אידן נאך-לדאק 12 אין גייעס הויז

Zaginiony został kwit kaucyjny
z Elektrowni Łódzkiej za № 23650 z
dnia 14/I 1924 r. na imię Sz. Lewko-
wicz i Buterschnitt, Bazarne 6 na sumę
mk. 200.000.000. 7494

פרייע פאסמענס

עס ווערט געזוכט פון זאפארט א
קוואליפיקירטע פערקויפערן אין שיד-
געשעפט שוודיזשקא 6, גרינבערג. 689Z

[illegible]

דאקא לען

א זעהר סאלידע פרייליין זוכט א
אָרט צו שלאָפֿען אָדער א קליין צימער
ביי בעסערע מענטשן. אָפּערטען ביטע
אָפּזוגעבן אין ווייזע סאלקספּלאַט
סוב. א. ב. ג.
7483

א קליין לאקאל, עלעקטרישע אינ-
סטאלאציע, מאטאר, קאנצעטע און אדער
מיט מעכאנישער איינריכטונג ביליג אפ-
צוגעבן, צו פרעסירן ביים וועכטער
קאנסטאנטער 47.
7482

א מעברירט צימער אדער אהן
מעבעל פאר צוויי יונגעלייט אדער פריי-
דייט מיט א פונדערן איינגאנג און
באד-צימער אין אפגעבען. וואר-
טשטאנקע 4, 9, 11, 7491

אפצונעבען א בעקוועהם ארט צו
ארבייטען און שלאפען, עווענטועל בלויז
אויף ארבייט. צו ערפאָהרען גאָנצ-
מיטעס 5, געוועל 9, אין טייער. 68%
איבערצונעבען 2 צימער מיט א
קוך און 1 צימער ספעציעל אויף א-
גע- 17
שעפט. צו ערפאָהרען ביי שאָק, גאָנצ-
מיטעס 17

צו ספרדינגען א שטוב און א קור
אויסן 1-סטען שטאק, זעהר ביליג דריי-
בעלן, בושעזיגער 57א. נאכערזעען ביי
ווארשאווסקי. מקלערס געוואונען.
2-ch panów na mieszkanie.
Pomorska 14, II p. fr. m. 4/5.

Do moczenia bielizny: H-E-N-K-O, sodo do prania i bielzenia.

מיר זענען צו ארים,
אז מיר זאלען קויפען טאגלייט.
די בעסטע סחורות
באראנטורט די נידריגסטע פרייזן באר

KONSUM
PRZY WIDZEWSKIEJ MANUFAKTURZE S.A.
KOKCINSKA 54 Bejart tramwajami 1976

די פערזאנלעכע פון דער
יוד'שער קהלה אין לאנדאן

[illegible]

ד"ר העללער

ספע. פאר הוימ אין ווענערשע
טראנקהיימען אין מענער-שוועכע
8 טראניגטא 8, טעג. 179-89
קעסט אן פון 8-11 און פון 8-4 אונט
זונטעג און 11-2 מיטאג.
פאר טרוען א ספעציעלער ארמס-זעל.
אונבעמערטע - רעטשניצט-פריי

Dr. med. M. TAUBENHAUS
סמך ציגליסט
פאר אקופטערע און פרויען-קראנקהייטן
פֿערהימונג שוואַנגערשאפט
זגערושען 11. מער. 246-09
נעמט אָן פֿון 4-8 אוועג.

Dr. D. Frid
med.
אינערדיכע טראנסהייטען
האט זיך איבערגעצויגען
16א ווארלאדזא
פראנט 1 שט. 224-78
נעמט אן פון 10-8 און פון 7-5 און.

Dr. med.
Z. DATYNER
אוראלן
פעצ. פאר נירען, בלאז און אריין-קראנק.
ZACHODNIA 59a, tel. 148-98
קאמט אן טון 2-3 און טון 6-8 און

ד"ר
ס. קאנטאר

פיעטריקאווער 90
טעל. 129-45
זמט אן פון 8-2 נ"מ און פון 6-9 און.

לעטשנ'צע

פאר ווענעריש קראנסע
פון דאסמיריס ספעציעל'סמען
לאדן זאוואדזשא 1
122-72

מ'עמיב טון 8 סויה ביו 9 אדער
דענסטירג-ראנקע, מענער וועכע
אזוי וואס קראנקהיימען
אנטארצען פון בלוט אזוי אויך
די פערדימטונגס-סטאציע
אין שטייג א באנוצן סתם לער
פאר דרויען א ספעציעלער היטשע-וואָ-
א בעראמונג 3 זל.

לעטשנ'צע

פון דאקטוירים - ספעציאליסטן
זגערישער 17
 סעף. 116-33
 רענסטען-נאבינעט
 ווענעראלאגישעס קמפולטאריום
 פון 9 מריה ביו 8 א זיגער קאנס.
 ווייזט 3 זל.

[illegible]